

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
srijeda,
16. ožujka 1955.
Izlazi tjedno
God. IV. Broj 134
Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Konferencija Saveza komunista grada i kotara

U buduću još više raditi na ličnom ideološkom uzdizanju

Izabran novi Kotarski komitet SK za područje grada i kotara

Konferencija Saveza komunista kotara i grada održana je 12. i 13. o. mj. u velikoj dvorani »Partizana«, koja je za tu svrhu bila svečano ukrašena. Osim 158 delegata iz 110 osnovnih organizacija SK sa područja grada i kotara, konferenciji su prisustvovali drug Vinko Bučević iz aparata CK SKH, predstavnici Gradskog komiteta SKH Split i Zadar, predstavnici kotarskih komiteta SK Drniš, Benkovac i Knin. Konferenciji je također prisustvovao predstavnik JNA i brojni gosti.

Izvještaj Kotarskog komiteta SK podnio je sekretar Petar Škarica, dok je izvještaj Gradskog komiteta SK podnio sekretar Ante Baljkas.

Na konferenciji je izabran novi Kotarski komitet od 25 članova i Revizijska komisija od 5 lica.

Na kraju su upućeni pozdravni telegrami CK SKJ i drugu Titu, te CK SKH i drugu Vladimiru Bakariću.

Izvještaj Kotarskog komiteta

Drug Petar Škarica je u početku izvještaja naglasio, da konferencija ima i to značenje što ovakav sastav delegata iz grada i sela ujedinjuje snage i razvija jedinstvo. Pomoć iz grada kao centra koji ima svoje revolucionarne, političke i kulturne tradicije, trebat će u buduću odigrati još veću ulogu u jačanju jedinstva na našem području.

Govoreći opširno o unutrašnjoj i vanjskoj politici, on je istakao da je naša zemlja, u posljednje dvije godine, na tom području postigla veoma značajne uspjehe, koji imaju šire međunarodno značenje.

Ima negativnih pojava u diskusiji o komunama

Drug Škarica govorio je zatim o stvaranju komune. U tom pravcu — rekao je on — već se znatno napredovalo i uskoro će doći do konkretnog zahvata tog pitanja u pogledu administrativno-teritorijalne podjele. Ali to je samo vanjska strana tog pitanja. A u svojoj biti komuna je najviši izraz direktne demokracije, tj. direktnog sudjelovanja radnog naroda u odlučivanju o svim životnim pitanjima (vlast, privreda, prosvjeta i t. d.) na jednom području, koje predstavlja zao-kruženu privrednu cjelinu. Tim razvitkom naša zemlja će postati jedna velika zajednica komunama. No komuna nije zatvorena, sebi dovoljna cjelina, nego samo dio naše socijalističke zajednice, ali takav dio koji na svom području ima sve mogućnosti (i pomoć drugih komunama i čitave zajednice) da se uspješno brine za opću, privrednu i kulturnu napredak, za bolji život radnih ljudi. On je također rekao, da kod diskusije o komunama ima na našem kotaru i raznih negativnih pojava koje dolaze od pojedinaca i kojima nasjeda naše osnovne organizacije SK. Podvukao je, da te pojave treba navrijeme sprječiti, jer bi u protivnom mogle imati raznih političkih posljedica. To ne znači da se naše organizacije ne angažiraju u raščišćavanju svih nejasnih pitanja i stvaranja preduslova, da se čim prije izgrade komune na našem području.

Nakon izlaganja o VI. kongresu SKJ i Brionskom plenumu CK, naglašavajući pritom njihovo ogromno značenje za našu organizaciju, drug Petar Škarica

je govorio o postignutim rezultatima u posljednje dvije godine. Na našem kotaru — rekao je on — poslije VI. kongresa SKJ i IV. kongresa SSRNJ-a te republičkog kongresa SSRNH-a i III. kongresa SKH, i pored slabosti koje smo imali, kako ćemo kasnije vidjeti, vidno je porasla politička i društvena aktivnost, jer su teoretski materijali ulili nove snage i omogućili jasniju orijentaciju našim političkim i društvenim organizacijama i njihovim rukovodiocima. Mogli bismo ukratko reći, da smo od VI. kongresa, to znači kroz protekle dvije godine, postigli velike rezultate na svim poljima rada.

Mnogo je učinjeno na polju demokratizacije vlasti i upravljanja uvlačenjem širokog broja ljudi u rješavanje aktualnih zadataka, kako komunalnih tako i upravnih, i to putem zborova biraća, savjeta građana, radničkih savjeta i drugih samoupravnih organa. Tamo, gdje su materijalne mogućnosti bile veće, a politički rad intenzivniji i rezultati su bili bolji. On je također rekao, da su ti organi imali i da će imati važnu ulogu u razvijanju naše socijalističke demokracije i da su oni najjače oružje našeg daljnjeg puta i razvitka.

Štetan odnos prema ženama na selu

On je također govorio o štetnom odnosu prema ženama u našim selima. Osobito u zagorskim selima našeg kotara dolaze do izražaja konzervativna shvaćanja u odnosu na žene. Mnogi ljudi, a među njima i izvjestan broj članova SK, smatraju da nije potrebno da žene učestvuju u političkom i društvenom životu. Međutim, organizacije SK moraju se uporno boriti protiv takvih shvaćanja koja su ne samo naterajnačka, nego i veoma štetna.

U daljnjem izlaganju drug Škarica je istakao i problem bijega preko granice. On je tom prilikom naveo faktore koji su utjecali na tu pojavu, a među njima je podvukao i neprijateljsku propagandu, protiv koje naše organizacije ne pokazuju budnost, a ni reagiranje nije pravovremeno.

Govoreći o problemima poljoprivrede, naglasio je, da je u protekle dvije godine vidno porasla poljoprivredna proizvodnja. U tom vremenskom razdoblju

zasadeno je 3.960.000 čokota zivnijim radom, a što se naročito odražava i u potražnji vještačkog gnojiva, koje smo ranije trošili od 25 do 35 vagona godišnje, a sada preko 100 vagona. To povećanje bruto produkta ni-milijuna dinara. To povećanje u-vjetovano je proširenjem poljoprivredne proizvodnje i intan-

porast poljoprivredne proizvodnje odrazio se i u povećanju bruto produkta poljoprivrednog stanovništva, na kotaru za 220 milijuna dinara. To povećanje u-vjetovano je proširenjem poljoprivredne proizvodnje i intan-

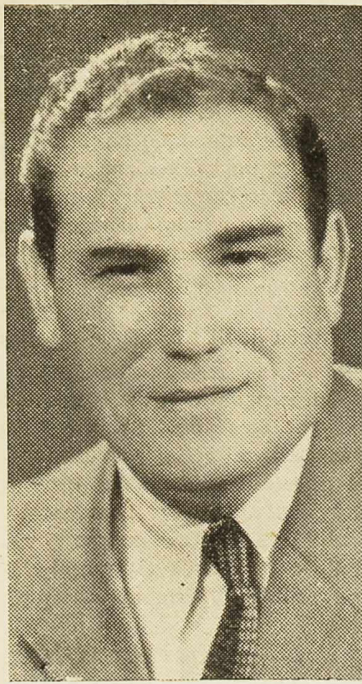
Većina poljoprivrednih zadruga za sada ne udovoljava postavljenim zadacima

Analizirajući stanje u našim poljoprivrednim zadrugama nastavio je drug Škarica — dolazi-mo do zaključka, da ogromna većina zadruga za sada ne udovoljava postavljenim zadacima. Ekonomska politika naših poljoprivrednih zadruga pokazuje nedovoljan utjecaj svjesnog, socijalistički obrazovanog dijela naših ljudi na selu, u prvom redu članova SK i SSRN, dok s jedne strane imamo jasne tendence priličnog broja zadruga da poljoprivredna zadruga bude instrument njihove sitno-vlasničke ekonomike, nasuprot tome malo je onih koji će se jače suprotstaviti takvoj politici, pa da poljoprivredna zadruga kao samostalan ekonomski faktor bude nosilac socijalističkog progresa u selu. Naša poljoprivredna zadruga kao socijalistička treba neminovno da nosi obilježje društvenog poretka, a ne da bude čuvar i nosilac kapitalističkih shvaćanja i tendencija na selu. Na tim dvjema koncepcijama leži suština borbe, koja treba da se brzo okonča u poljoprivred-

noj zadrugi sa sigurnom pobjedom socijalističkih progresivnih snaga. On je dalje rekao, da se u poljoprivrednim zadrugama ta borba već vodi i da su rezultati očividni. Gdje god zadruga svojim jama rapidno raste, to je dokaz u prvom redu svjesnog potiskivanja sitno-vlasničkih tendencija u zadrugama, a potom i odraz ekonomske razvijenosti njihovog područja.

Ova godina treba da bude prekretnica — kazao je drug Petar Škarica — u odnosu naših poljoprivrednih zadruga prema problemu poljoprivredne proizvod-

Izabran sekretarijat

DRUG PETAR ŠKARICA IZABRAN JEDNOGLASNO ZA SEKRETARA KOTARSKOG KOMITETA SK

Nakon konferencije Kotarski komitet je održao sastanak na kojem je izvršeno biranje sekretarijata od 5 lica i sekretara.

Na prijedlog Jurišić Draška u sekretarijat su birani Škarica Petar, Družić Ivo, Rončević Petar, Špirić Nikola i Baljkas Ante.

Za sekretara Kotarskog komiteta jednoglasno je izabran drug Petar Škarica.

zadržati sa sigurnom pobjedom socijalističkih progresivnih snaga. On je dalje rekao, da se u poljoprivrednim zadrugama ta borba već vodi i da su rezultati očividni. Gdje god zadruga svojim jama rapidno raste, to je dokaz u prvom redu svjesnog potiskivanja sitno-vlasničkih tendencija u zadrugama, a potom i odraz ekonomske razvijenosti njihovog područja.

Novi Kotarski komitet

Za članove Kotarskog komiteta Saveza komunista izabrani su 1. Škarica Petar (154 glasa), 2. Družić Ivo (153), 3. Rončević Petar (150), 4. Špirić Nikola (152), 5. Baljkas Ante (149), 6. Škarica Ksenija (146), 7. Gradiška Vitomir (143), 8. Ninić Ivo (150), 9. Stošić Zdenka (144), 10. Bego Ante (154), 11. Krnić Tona (144), 12. Baranović Iviša (151), 13. Jurišić Draško (153), 14. Radin Slavko (148), 15. Ninić Joso (147), 16. Frkić Roko (145), 17. Babić Ivan (144), 18. Alfired Rudolf (151), 19. Bujas Nikica (146), 20. Bijelić Srećko (146), 21. Milutin Čičil (150), 22. Vrančić Slavko (146), 23. Bašić Srećko (142), 24. Krunić Tomo (144), i 25. Zonja Dane (141).

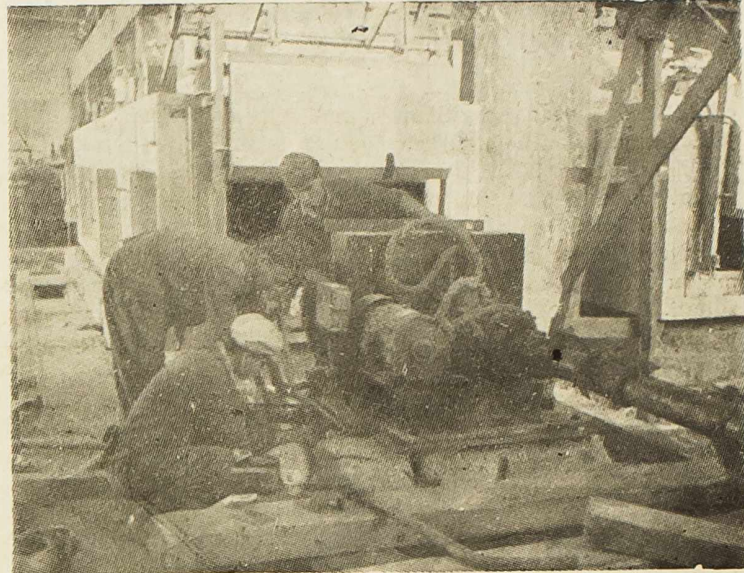
U Revizionu komisiju izabrani su 1. Berović Stipe (150), 2. Petrina Vinko (149), 3. Poncević Mirko (148), 4. Panjkota Nikola (148) i 5. Tomić Ante (147).

nje. Raspoloživi investicioni fondovi trebaju biti korišteni u prvom redu za pomaganje napora naših poljoprivrednika, na pr. za dobivanje boljeg sjemenskog, sadnog i rasplodnog materijala, za bolju organizaciju zaštite bilja, za bolju ekonomsku naobrazbu poljoprivrednika, kako je i pokazao onaj tečaj, koji je održan sa naprednim poljoprivrednicima.

gradu ogledaju se kroz niz održanih predavanja, o razvitku socijalističke demokracije u našoj zemlji, o međunarodnoj situaciji i ulozi naše zemlje, o borbi za mir i koegzistenciju, o zdravstvenom prosvjetovanju i t. d. Međutim, u rješavanju konkretnih pitanja, koja su vezana na daljnji razvitak našega grada, kod osnovnih organizacija i samog gradskog odbora SSRN, postojala je, a postoji još i danas nesnalazljivost. Nije pretjerano ako kažemo, da postoji raskorak između dobrih zamisli i ostvarenja konkretnih zadataka. Sekretarijat gradskog odbora SSRN i odbor u zajednici sa Gradskim komitetom, dobro su stvari postavljali, uvijek u skladu sa tendencijama našeg unutarnjeg razvitka, a posebno s ulogom Socijalističkog saveza u tom procesu. Ali, zbog nedovoljne inicijative u osnovnim organizacijama SSRN, te zamisli i dobre ideje često se nisu mogle sasvim realizirati na terenu. Ako se samo letimično osvrnemo na zadatke i probleme sa kojima se moramo boriti u gradu (komunalno učenje, daljnje razvijanje proizvodnih snaga, pomoć koju Socijalistički savez treba da pruži samoupravnim tijelima i organizacijama, zatim u prosvjeti, zdravstvu, socijalnom osiguranju i t. d.), onda nije teško pronaći što konkretno treba da rade osnovne

202 društvene organizacije sa 10.000 članova

U izvještaju, između ostalog, iznijeti su rezultati na polju komunalne izgradnje i kulturno-prosvjetnog rada. Na izgradnji i popravku puteva i cesta, škola, čatrnja, groblja i t. d. narod je dobrovoljno dao 26.200 radnih dana, što u novcu iznosi 13 milijuna dinara. Opismenjeno je oko 500 lica. Međutim, kad se uporedi broj nepismenih od 35 godina starosti (oko 1.500) sa brojem prosvjetnih radnika (184), postignut uspjeh nije zadovoljavajući. Održano je 312 zdravstveno prosvjetnih predavanja, kojima je prisustvovalo oko 26.000 građana, a organizirano je 64 zdravstvena tečaja sa 560 polaznika. Na području kotara postoje 202 društvene organizacije sa preko

Izvještaj Gradskog komiteta

Između ostalog, u izvještaju je bilo govora o djelovanju organizacije Socijalističkog saveza.

Politički rad u gradu — rekao je drug Ante Baljkas — odvijao se najvećim dijelom kroz organizacije SSRN. U prošloj godini, možemo reći, da se, i pored slabosti koje su postojale, krenulo vidno naprijed i da je udarena osnovica da Socijalistički savez radi i djeluje politički u duhu odluka VI. kongresa SKJ i IV. kongresa SSRNJ. Rezultati koje je postigao Socijalistički savez u našem

organizacije Socijalističkog saveza. Uzrok tih slabosti — nastao je drug Baljkas — moramo tražiti kako u nedovoljnoj aktivnosti članova SK, koji su u odborima SSRN, tako i u nedovoljnoj aktivnosti organizacija SK kao cjeline. Ako konstatiramo samo jednu činjenicu, da je u odborima SSRN pretežan broj članova SK, onda ta odgovornost upravo pada u prvom redu na njih. Rad odbora i osnovnih organizacija bio je uglavnom prepušten brizi pojedinaca. Članovi SK iz teritorijalnih organizacija bili su pokretači rada i najaktivnija snaga u osnovnim organizacijama SSRN. Međutim, treba istaknuti, da ima još članova SK koji zadiru od rada u Socijalističkom savezu i rijetko dolaze na sastanke. Osobito to važi za članove SK iz osnovnih organizacija privrednih poduzeća, od kojih samo manji broj učestvuje i aktivno radi u Socijalističkom savezu. Posebno pitanje o kome će naše organizacije trebati više posvetiti računa je pitanje učešća naših radnika kako u radu SSRN, tako i na zborovima biraća.

Metod rada — rekao je on — forme i način kako raditi i kako rad organizacija SSRN pokrenuti na svim područjima društvene djelatnosti, mislim da nam je svima poznat, stoga pred nas komuniste kao pojedince i organizacije (Nastavak na 2. strani)

Ekspozice predsjednika Tita u Skupštini

U Beogradu je prošlih dana zasjedala Savezna narodna skupština. Na zajedničkoj sjednici odbaju vijeća podnio je predsjednik Republike Josip Broz Tito iscrpan ekspozice.

Pošto je podvukao smjernice naše vanjske politike i govorio o politički aktivne i konstruktivne suradnje, o afirmaciji Jugoslavije kao miroljubive zemlje, o Balkanskom paktu i realnim mogućnostima da taj pakt ojača, Predsjednik se osvrnuo na naše odnose sa zapadnim zemljama i normalizaciju odnosa sa SSSR-om, istočnoevropskim državama i NR Kinom. Zatim je dao analizu trgovinske razmjene Jugoslavije s ostalim zemljama.

U zaključku ekspozice predsjednik Tito je još jednom istakao, da naša politika ima za cilj borbu za mir i očuvanje nezavisnosti zemlje, te da naši napori za suradnju sa što većim brojem država pridonese kako uzajamnoj koristi, tako i stvari mira u svijetu.

Konferencija komunista grada i kotara

Izvještaj Kotarskog komiteta

(Nastavak s 1. strane)

10.000 aktivnih članova. Činjenica je, da su bolji rad pokazala ona društva kojima je organizacija SSRN pružala veću materijalnu i moralnu pomoć. Osim toga na kotaru djeluje oko 30 dile-

Članovima SK je mjesto u organizaciji Socijalističkog saveza

Govoreći o organizacijama Socijalističkog saveza, drug Škarica je naglasio, da su kotarski odbor i općinski odbori SSRN u prošloj godini posvetili naročitu pažnju organizacionom učvršćenju osnovnih organizacija SSRN. U tome su i postignuti izvjesni rezultati. U organizacijama SSRN učlanjeno je preko 17.000 lica, što još ne zadovoljava, obzirom da broj birača iznosi preko 34.000.

Na plenumu Kotarskog odbora SSRN, koji je održan u svibnju prošle godine, raspravljalo se, između ostalog, o korištenju štampa što je bio zaista težak problem. Međutim, nakon plenuma stanje se u tom pogledu popravilo, a osobito su dobri rezultati postignuti na općini Skradin.

Rad osnovnih organizacija SSRN, istakao je drug Škarica, bio bi mnogo bolji i sadržajni, kad bi članovi SK shvatili da je njihovo mjesto rada u toj organizaciji. Ima, međutim, članova SK, koji podcjenjuju rad SSRN, a ta je pojava najočiglednija kod onih koji rade u poduzećima, a žive na selu. Tako, na primjer, u Konjevratima postoji 5 organizacija SSRN, a od 100 ko-

Veću brigu pokloniti izgradnji kadrova

Nakon što je govorio o pogrešnom shvaćanju demokracije kod nekih članova SK, koji smatraju da nisu dužni izvršavati zaključke organizacije SK ili pak braniti određene stavove, drug Petar Škarica je iznio i neka pitanja u vezi izgradnje kadrova. Jedan od zanemarenih sektora — rekao je on — je izgradnja kadrova. Izdignuti kadrovi su zapustili izučavanje marksističke literature ili slabo razrađuju pojedine teoretske radove, pisane od naših partijskih rukovodilaca. Bilo bi pogrešno kazati, da se ne prati i da se ne čita, ali možemo slobodno kazati, da se slabo razrađuje, produbljuje i primjenjuje. Mnoge naše organizacije ne vode dovoljno računa o primanju novih članova u SK. Orijentacija za primanje u članstvo Saveza komunista je pravilna, jer se

tantskih grupa koje su dale oko 430 raznih priredbi.

Ima pojava da pojedine organizacije SSRN krivo shvaćaju samostalnost društvenih organizacija, pa im ne pružaju pomoć, a niti reagiraju na izvjesne štete pojave, koje se tu i tamo javljaju.

On je nadalje kazao, da su postignuti uspjesi uglavnom plod nesebičnog zalaganja članova SK, koji su bili pokretači aktivnosti organizacija SSRN. Socijalistički savez — nastavio je drug Škarica — treba da obuhvati svu političku aktivnost na liniji socijalističkog razvika, kao i punu unutrašnju diskusiju o formama i tempu tog razvika. Savez komunista treba da bude samo dio tog Socijalističkog saveza, upravo onaj najsvjesniji i najodlučniji njegov dio, koji će se svuda i na svakom mjestu boriti za dosljednu socijalističku liniju u našem unutrašnjem razviku, koji će se boriti za socijalističko odgajanje našeg radnog naroda, za takovo podizanje njegove socijalističke svijesti, da će on sam biti sposoban da neprestano pokreće i razvija socijalističku inicijativu u svojim demokratskim, političkim i društvenim organizacijama, te organima Narodne vlasti.

primaju mladi ljudi iz redova omladine. Tom zadatku trebalo bi posvetiti mnogo više pažnje.

Za mlade i slabije izdignute članove SK — nastavio je drug Škarica — a to isto važi i za izdignutije članove, nema jednog stalnog i sistematskog proradivanja naše vlastite problematike bilo u individualnom ili grupnom radu. To u prvom redu važi za članove Kotarskog i općinskog komiteta. Ono što se čita i prati, malo je i nedovoljno, a još više i nesistematski. Od tuda dolaze mnoge slabosti u radu mnogih članova SK. Od tuda proizlazi i ona osnovna slabost, da je dobar broj naših članova SK apolitičan, da slabo reagira na pojedine probleme, da dolazi do izražaja sitno-vlasnički egoizam, začahurenost, i t. d.

Ne vrši se analiza političkog stanja

On je također podvukao, da neki članovi SK nisu još u potpunosti raskrstili sa religioznim shvaćanjima. Sa mnogima od njih organizacije SK su raskrstile, međutim, još ima članova SK, mahom starijih ljudi niskog ideološkog nivoa, koji su skloni tim shvaćanjima.

Malo je organizacija SK — rekao je nadalje drug Škarica — koje povremeno vrše analizu političkog stanja na svom području. Iстина, nekih naročitih problema nema na području našeg kotara na kojem bi djelovala bilo koja struja iz ostataka bivših građanskih partija, IB i t. d., ali ima niz problema, naročito privrednih, koji bi uz našu nebudnost mogli da se pretvore u političke. Na primjer, imali smo prošlog ljeta problem bijega preko granice, a organizacija SK i općinski komitet nisu bili samostalni da odmah sazovu sastanak, izvrše analizu i poduzmu mjere.

Mislimo, nastavio je on — da je to jedna od ozbiljnih slabosti u sadržaju i metodi rada naših

Organizaciona pitanja

Drug Škarica je zatim govorio o organizacionim pitanjima. Istakao je da na kotaru postoje 72 osnovne organizacije SK, 8 općinskih i 1 tvornički komitet sa 1.393 člana SK. Od toga je 499 radnika, 438 seljaka, 316 službenika i ostalih 140. U toku protekle dvije godine isključeno je 389, a primljeno svega 126 članova. To pokazuje da naše organizacije nisu posvetile dovoljnu pažnju primanju novih ljudi u članstvo SK. Mi se — naglasio je drug Škarica — ne možemo zadovoljiti s ovako malim brojem primanja i radi toga, što je naš kotar u cjelini bio ustanički kotar. Ako bi uzeli pojedine općine kao što je Vodice, koja je u toku dvije godine primila u članstvo SK dvojicu, a isključila 40, onda nam je situacija u tom pitanju potpunija. Rukovodstvo je potpuno zanemarilo rad na o-

vom polju. On je skrenuo pažnju na to, da ima još pojedinačica, koji stoje kao balasti u redovima našeg Saveza i takve treba isključivati.

Govoreći o radu Kotarskog komiteta, on je konstatirao da je on zadovoljavajući. Međutim, jedan veći broj članova komiteta ne posvećuje dovoljnu pažnju ličnom uzdizanju putem marksističke literature, dok se u pogledu štampe, kao i iz ekonomske problematike stoji nešto bolje.

Između ostalog rečeno je, da Kotarski komitet kao cjelina slabo pomaže omladinskoj organizaciji. Omladinska organizacija — rekao je drug Petar Škarica — koja na našem kotaru broji 4214 članova, je motorna snaga i rezerva naše Partije, iz koje tra-

Pokloniti pažnju Narodnoj omladini i njenom odgoju

U našem budućem radu — rekao je na kraju izvještaja drug Škarica — trebamo još više raditi na ličnom ideološkom uzdizanju, a to je najvažniji zadatak komunista.

Dalje nam je raditi na socijalističkoj demokraciji i uvlačiti što više široke mase u upravnim organima radničkih savjeta, zborova birača, školskih savjeta i ostalih samoupravnih organa, a komunisti da pokažu svojim primjerima kako to razvijati.

Osobito pažnju posvetiti spro-

vedenju linije SK za unapređenje poljoprivredne proizvodnje, jer je to najbolja garancija za podizanje životnog standarda radnog naroda, kako bi se naš seljak pridružio primjeru radnika u tvornicama i dao što više robe za tržište, a odbacio prirodnu proizvodnju.

Naročitu pažnju posvetiti Narodnoj omladini i njenom odgoju, a najbolje omladinice i omladinke primati u redove Saveza komunista.

Izvještaj Gradskog komiteta

(Nastavak s 1. strane)

zacije kao cjeline postavlja se da o tim slabostima ozbiljnije razmislimo i da se odlučnije uhvatimo njihova rješavanja, kako bi organizacije Socijalističkog saveza u našem gradu zaista i do kraja postale politička tribina našeg naroda.

Govoreći o sudjelovanju radnih ljudi u radu Narodnog odbora, drug Baljkas je naglasio, da bi neposredno učesće masa u radu vlasti trebalo da dolazi do izražaja preko zborova birača. Međutim, te zborove obično posjećuje mali broj građana, tj. prosječno oko 10%. Također je istakao, da birači ne pokazuju dovoljno inicijative i interesa, ne zbog toga što oni ne bi htjeli, već zbog subjektivnih slabosti kako odbornika Narodnog odbora tako i organizacija Socijalističkog saveza.

U radničkom samoupravljanju postignuti su vidni rezultati

Nakon što je govorio o stvaranju šibenske komune i perspektivama njenog razvika, drug Ante Baljkas je prešao na izlaganje o radničkom samoupravljanju.

U pogledu samoupravljanja — rekao je on — naši radnički savjeti učinili su vidan korak naprijed. Možemo konstatirati, da su članovi SK bili glavni nosioci rada organa radničkog upravljanja, dajući ton i političku sadržinu tim organima. Od 634 člana radničkih savjeta i upravnih odbora, ima 269 članova SK. Samo ova cifra nam govori da su članovi SK po svojoj brojčanosti, a i njihovoj aktivnosti, nosioci politike u radničkim savjetima i upravnim odborima, bez obzira na slabosti o kojima ćemo govoriti. Naši radnički savjeti izvršili su pozitivno svoju ulogu upravljajući društvenom imovinom, međutim u tom radu, pojavilo se i raznih slabosti i negativnih shvaćanja. Negativna shvaćanja dolazila su prije svega, po mišljenju Gradskog komiteta, do izražaja naročito u dijeljenju viškova, koji nisu stvoreni stvarnim radom i zalaganjem radnih kolektiva, već putem trgovine, nabijanja cijena, kršenja zakonskih propisa, a sve to u cilju povećanja platnih fondova.

Drug Baljkas je nadalje iznio, da u većini poduzeća članovi radničkog savjeta ne dobivaju ma-

nizirala je nekoliko stotina predavanja u radnim kolektivima, dok je Radničko sveučilište održalo 10 seminara u svrhu stručnog, ekonomskog i kulturnog obrazovanja radnika. Skrenuo je pažnju i na neke negativne pojave koje su uvjetovale da rezultati nisu bili još veći. Nije ri-jedak slučaj, da se članovi SK nisu htjeli prihvatiti dužnosti u rukovodstvima sindikalne organizacije. Osim toga, jedan dio članstva SK, koji je izabran u sindikalnim podružnicama, pa i u Mjesnom vijeću, aljkavo se odnosio prema zadacima.

Ove slabosti koje smo iznijeli — nastavio je drug Baljkas — a njih ima i više, ukazuju organizacijama SK i našem članstvu, a i novim rejonским komitetima, gdje treba da usmjere rad organizacije SK u našim kolektivima. Polazeći od toga da naši sindikati danas imaju ogromnu ulogu na jačanju i produbljivanju novih

2200 organiziranih omladinaca

Drug Baljkas govorio je, zatim, opširno o djelovanju omladinske organizacije. Istakao je, da ona broji oko 2.200 omladinaca, a od toga je 500 članova SK. Aktivnost omladinske organizacije u proteklom periodu bila je usmjerena na ideološko-političkom odgoju omladine. Također je naglašeno, da ima pojava da jedan dio omladinaca, nakon što ih se primi u članstvo SK, ne smatra za potrebno da nastavi rad u organizaciji, što joj nanosi očitu štetu. Ima i religioznog shvaćanja kod izvjesnog broja omladinaca i omladinici, međutim, ni organizacije Narodne omladine, a ni one SK, nisu poduzimale oz-

Ideološko-politički rad - važan zadatak

Između ostalog, drug Ante Baljkas je govorio o zadacima VI. kongresa SKJ, te je naglasio da jedan dio članova SK nije pravilno shvatio odluke Kongresa. Naime, oni su smatrali da u novim uslovima nije potrebna neka veća politička aktivnost u društvenim i političkim organizacijama, odnosno da sad organizacije SK nemaju više što da rade. Ta negativna shvaćanja imala su za posljedicu, da se kod jednog dijela članova SK počeo gubiti lik komunista — revolucionara. Zadaci, koje je VI. kongres SKJ postavio, zahtijevali su od članova SK da više rade na svojoj političkoj-ideološkoj izgradnji, i organizacije su težile

svog rada usmjerile u tom pravcu. Sistem rada bio je različit. Jedna od vrlo dobrih institucija za ideološko-političko razvijanje bilo je Narodno sveučilište. U protekle dvije godine ono je održalo 61 predavanje, kojima je prisustvovalo oko 15.000 lica. Kad se analizira kvalitet predavanja i sve ono što Narodno sveučilište može da pruži u pravcu ideološko-političke i kulturne naobrazbe, onda bi članovi SK trebali mnogo više da koriste ovu našu važnu instituciju. Osim toga, ustanovljeno je da mali broj članova SK prati dnevnu štampu, a neznatno se koristi časopis »Komunist« i »Naša stvarnost«.

1953 člana SK u gradu

Drug Baljkas iznio je zatim organizaciono stanje SK. Naša organizacija — rekao je on — broji ukupno 1.953 člana, od toga je 1.085 radnika, 5 seljaka, 594 službenika, 33 oficira, 24 daka i 212 ostalih. Od izmijetog broja ima 500 žena. Kroz protekle dvije godine kažnjen je 141 član, i to pretežno zbog nediscipline, dok je isključeno iz organizacije SK 245 članova. On je nadalje istakao, da je u organizaciju primljeno 77 novih članova, i to 50 radnika, 7 službenika, 19 daka i 1 domaćica. Ti podaci pokazuju slabost sekretarijata i sekretara osnovnih organizacija, koji nisu u dovoljnoj mjeri odgojno djelovali na one koji su bili isključeni ili kažnjeni zbog nediscipline.

Na kraju izvještaja drug Ante Baljkas je istakao, da će i u ovoj godini trebati pojačati aktivnost na mnogim područjima, te je rekao: — Razvijati neprestano idejno-politički rad (individualno, inicijativom osnovnih organizacija, inicijativom rejonских komiteta, pohanjanjem tečajeva na radničkom sveučilištu i predavanja na Narodnom sveučilištu, čitanjem štampe, važnijih časopisa, a u prvom redu »Naša stvarnost« i »Komunist« čitanjem lijepe knjige), jer to zahtijeva izgradnja socijalističkih društvenih odnosa u našoj zemlji, naročito razvijanjem sistema

Politički raditi u organizaciji SSRN

Samo revolucionarna osjećanja spojena sa znanjem i razumijevanjem tih unutarnjih i vanjskih procesa razvika daju nam snagu da tu u svom radu, svakom svojom akcijom djelujemo na daljnjem razvijanju socijalističkih odnosa. Jer mi ne učimo radi učenja, nego radi izgradnje i pobjede novog društva.

Politički rad još više nego do sada, treba da bude usredotočen u Socijalističkom savezu. Organizacije Saveza komunista i njegovi članovi, treba da postanu, u punom smislu te riječi, njegova najrevolucionarnija i najaktivnija snaga, koja u njemu djeluje i radi, s ostalim društvenim organizacijama, na jačanju i daljnjem produbljivanju socijalističkih društvenih odnosa. Preko Socijalističkog saveza, više nego do

(Nastavak na 3. strani)

Konferencija SK grada i kotara

Nastavak s 2. strane)

sada, treba ostvariti društvenu kontrolu nad radom svih naših organa samoupravljanja (Narodnog odbora, savjeta, radničkih savjeta, upravnih odbora, socijalnog osiguranja, zborova birača i t. d.). U političkom i društvenom smislu i sam Socijalistički savez je izraz tog društvenog samoupravljanja.

Osobitu pažnju treba obratiti omladini. Tu se razvijaju snage koje već sada, a još više sutra, treba da nose razvitak našeg društva, tu je nova generacija smjena staroj. Baš zbog toga, organizaciji Narodne omladine, organizacija SK 'trebat će da posveti mnogo veću pažnju na njenom organizacionom jačanju, uvlačeći i mobilizirajući omladinu na svim područjima našeg društvenog i političkog života.

Mi nismo za nikakva masovna čišćenja u SK — nastavio je on —, ali ostaje naša obaveza i dužnost da se borimo protiv svih onih pojedinaca koji svojim stavovima, držanjem i anarhizmom krše ugled člana SK i unose u organizaciju SK tuđu i neprijateljska shvaćanja. Na drugoj strani treba više nego do sada nastojati da u Savez komunista dođu oni, koji prihvaćaju njegovu ideologiju i koji su spremni na ličnu odricanja i samoprijeor, a takvi se nalaze u prvom redu u redovima radničke klase i omladine.

Nakon što je pozvao članove SK da u buduće kvalitetnije rade, i da se ozbiljnije bore protiv negativnih pojava i slabosti, drug Baljkas je na završetku rekao nekoliko riječi o ukidanju Gradskog komiteta i stvaranju dvaju rejonskih komiteta SK na području koje obuhvaća grad, te općine Vanjski i Zlarin.

Nakon izvještaja uslijedila je diskusija u kojoj su sudjelovali Gradiška Vitomir, Zlatović Miloš, Slavica Ivo, Frkić Roko, Ničić Joso, Bučević Vinko, Kršulj Marin, Slavica Dane, Bijelić Srećko, Periša Paško, Radin Slavica, i Petar Rončević. U diskusiji je naročito bilo govora o mjestu i ulozi članova Saveza komunista u političkom, privrednom i društvenom životu sredine u kojoj oni žive i rade. Da bi komunisti mogli odgovoriti svim onim zadacima koje pred njih postavlja naša stvarnost, onda je nužno da svaki od njih pokloni punu pažnju ličnom ideološko-političkom razvitku.

Nakon izvršenog izbora, drug Petar Škarica se u ime novoizabranog Kotarskog komiteta zahvalio na povjerenje i pozvao delegate da u svom daljnjem radu povuđu borbu za potpuno provođenje u život onih principa na koje je ukazala konferencija, a naročito da sa više upornosti rade na uklanjanju nedostataka, kojih još uvijek ima u radu osnovnih organizacija i samih članova SK, a na koje je konferencija također svratila pozornost. Na kraju drug Škarica im je zahelio mnogo uspjeha u tom radu.

ORGANIZACIJA SSRN U GORNJEM DANILU PRIMILA NA POKLON RADIO APARAT

Zbog velikih uspjeha, koje je osnovna organizacija SSRN u Gornjem Danilu postigla u svom radu u protekloj godini. Narodni odbor kotara Šibenik nagradio ju je radio aparatom, koji je organizacija SSRN predao Vinko Petrina.

Borbene akcije VIII. šibenske brigade

Sposobnost mladih boraca

VIII. šibenska brigada dominirajući u prosincu 1943. godine Dinarom i istočnom stranom Kamešnice, živjela je uglavnom od poduzetih akcija na neprijateljskom teritoriju kao i od pomoći seljaka iz sela Bitelić, Bulovići, Čačinjani Dolac, Gala i Gljever kao i sela uzduž Dinarskog masiva. Narod tog kraja iscrpljen do krajnjih mogućnosti dao je sve ono što je mogao. Sva nabrojena sela dala su toliko boraca da je Cetinjska krajina formirala svoj odred, koji je dugo prkosio Nijemcima i ustašama. U takvim ekonomskim teškoćama živjela je i borila se VIII. brigada. Cesto puta lišena dnevnog obroka odolijevala je nasrtajima neprijatelja. Štab XX. divizije pripremao je široku ekonomsku akciju na neprijateljska područja.

Vjerojatno da je neprijatelj našutao naše namjere, ali je nećmoć čekao ishod događaja. Tadašnja Dinarska planinska divizija pod komandom popa Đujića nije predstavljala jednu regularnu diviziju, pa je XX. divizija dobro raspoređena uvijek desetak-kovala njihove redove. Njemačka i četnička komanda u Kninu nije bila u stanju kontrolirati svu okolinu Knina, koja je vrvila od partizanskih jedinica. Sjeverna strana Knina okružena jedinica VI. ličke, južna XIX. divizijom, te istočna sa XX. divizijom. Uvelike je zabrinjavala njemačku i četničku komandu u Kninu.

23. XII. 1943. godine VIII. brigada je krenula u dogoj koloni prema Panju, da nakon dolaska u blizini mosta skrene na prirodni gaz, tako da se neopaženo prebaci preko rijeke. Na suprotnoj strani u selu Hrvace, ustaše su na crkvi držali teški mitraljez.

Primjetivši kolonu, nisu se ni pojavili sa svojim mitraljezom. Spora u pokretu i natovarena municijom VIII. brigada se lagano uspinjala prema selu Zelo-vo. Pri zalazu sunca stigismo u Gornje Ogorje. Nakon pripremljene i podijeljene hrane, borci, uvrstivši se u dugu kolonu, krenuli su zato određenim pravcima. Noć je zatekla borce na visovima Svilaje, a kod sela Gornji i Donji Balci smještena je ambulanta. Operativne jedinice trebale su stići u rano jutro, no velika magla umnogome je omela da se napad izvrši u točno određeno vrijeme. I. bataljon sa komandantom Matom Bazdanom krenuo je pod sam vrh Svilaje, kako bi kontrolirao neprijatelja, koji se mogao približiti iz Vrlike i Maovica. III. bataljon je krenuo kroz sredinu Svilaje u pravcu Maljkovo i Koljani, IV. bataljon u pravcu sela Otišić sa istočne strane, a II. bataljon u središnjoj liniji, t. j. u srce neprijatelja.

Određeni sat je već prošao, kad je dan znak sa brigadne osmatračnice. Patrole II. bataljona su naišle na prve četničke predstraže u stajama na podnožju Svilaje. Četnici se nakon prve bačene bombe, razbježeše, samo jedan je pao pogođen od desetara Rada Lambaše. Oprezno se nastupalo. I. četa II. bataljona dobila je u zadatku, da, nakon dolaska na ravno tlo, izvrši juriš na prve kuće u kojima se četnici uvrstili. Tako raspoređena četa jurišala je preko polja, nasrćući na prve linije neprijatelja. Uvidjevši takav nalet neprijatelj nije ni odgovorio. Komesar Branko Sekulić prvi se dohvatilo kuća, a četnici, koji nisu uspjeli pobjeći, predali su se. Desno krilo je obuhvatilo kuće

U gradu se često mogu čuti primjedbe na račun trgovačke mreže. Naročito naše domaćice negoduju, jer im se, kako one pričaju, iz dana u dan zakida na vagi ili pak na drugi način oštećuje. Međutim, nadležni organi nisu mogli ustanoviti koliko to sve odgovara istini, jer upravo od samih građana nisu imali nikakve pomoći u obavljajući svoje kontrolne službe. Naime, dosad nije bilo slučaja da su oštećeni potrošači sa svoje strane pomogli da se otkriju nesavjesni pojedinci u aparatu trgovačke mreže, i da na taj način pridonese uklanjanju jedne pojave kojoj ne bi smjelo biti mjesta u socijalističkoj sredini.

Upravo zbog takvog stanja nadležni organi su nedavno organizirali jednu akciju, koja je imala za cilj da provjeri u kojoj mjeri i na koji način se vrši oštećivanje potrošača, a osim toga i da zaštititi građane od nesavjesnih pojedinaca, ukoliko ih takvih ima u trgovačkom aparatu.

Provjeravanje je izvršeno u 15 prodavaonica prehrambenih artikala, u 10 voća i povrća i u 9 prodavaonica tekstila.

Šta je pokazala ta akcija? Gotovo u svim trgovačkim radnjama prehrambenih artikala oštećuju se naši potrošači. Karakteristično je, da se potrošači zakidaju prilikom kupovanja osjetljivih artikala, kojima su visoke prodajne cijene, kao što su na primjer čaj, papar, kava, riža i slično.

Ustanovljeno je, da se gotovo u svim prodavaonicama, u kojima je obavljeno provjeravanje, potrošače oštećuje na dva načina, i to na vagi i na razlici u cijeni.

iznad ceste i gonilo neprijatelja, koji je u ludom trku bježao. Glavnina se već približavala selu. II. četa sa komandiranjem Krešom Jurišićem gonila je zbuđenog neprijatelja do rijeke Cetine. IV. bataljon, koji je nastupao sa desne strane, t. j. od Koljana, nastavio je gonjenje i natjerao četnike da se bace u rijeku. Selo je bilo u našim rukama. Čitav dan je prošao u otkrivanju neprijateljskih gnijezda i hapšenju njegovih jataka. IV. bataljon je tjerao neprijatelja do u samu Vrliku. Noć je prošla u zatišju, tek nekoliko metaka iz pravca Vrlike nisu značili ništa. Karavane natovarene hranom upućivale su se u pravcu Koljana, koje je bilo blokirano od III. bataljona. Koljane je branio poznati ustaški komandir Cigo, koji je nekoliko mjeseci ranije na zvjerski način ubio zarobljenog i ranjenog pom. komesara Kovačevića, rasjekavši mu leđa nožem. U ovoj akciji konačno je zaglavio.

25. XII. rano ujutro neprijatelj se pojavio ispred sela Otišić na takozvane Mačje grede, dobro se učvrstio i odatle sipao vatru na jedinice II. bataljona. Zadaća je uglavnom bila izvršena. Razbijeni neprijatelj kažnjen je za zvjerstva koja je izvršio unatrag nekoliko mjeseci. Prilikom našeg odstupanja prema Svilaji izgubili smo dobre i uzorne drugove Radu Lambašu i Prebandu.

U toj akciji učestvovala je čitava Šibenska brigada, koja je bila sastavljena većinom od mladih boraca. U napornoj dvodnevnoj borbi došla je do punog izražaja sposobnost boraca i njihova mržnja protiv neprijatelja.

Mile Grgurević

Kad nema društvene kontrole

Iznijet ćemo nekoliko primjera koji očitno pokazuju da se naši potrošači bezobzirno oštećuju i da na taj način pojedinci u trgovini na nedozvoljen način dolaze do visoke zarade.

U prodavaonici »Kornata« na obali u kojoj je poslovođa Čala Mile, izvršene su dvije nabavke. U prvoj je kupljeno 1 1/2 kg tjestenine, 7 dkg čaja, 3 dkg papra i 3/4 kg keksa. Tom prilikom potrošač je na vagi oštećen za 52, a na razlici u cijeni 12 dinara, što svega iznosi 64 dinara.

Drugi put je nabavljeno, u istom dućanu, 1,75 kg tjestenine, 37 1/2 dkg šećera, 8 dkg papra, 4 dkg čaja i 75 dkg riže. Tom prilikom kupac je dobio manje 1 1/2 dkg čaja i 1 dkg papra, te na taj način oštećen za 87 dinara.

U prodavaonici »Prehrane«, u kojoj je poslovođa Kapitanović Vice, trgovačka pomoćnica Kalauz Slavka poslužila je jednu našu domaćicu, koja je nabavila 45 dkg riže, 3/4 kg šećera, 6 dkg čaja, 8 dkg papra i 12 1/2 dkg kave. Evo kako je Kalauz Slavka »poslužila« mušteriju na vagi je dala manje 1 1/2 dkg riže, 0,5 dkg čaja, 0,5 dkg kave i 0,5 dkg papra. I na prvi pogled ne izgleda da je mnogo oštetila našu domaćicu, samo 50 dinara i to na vagi, ali je zato više uračunala na cijeni i to punih 292 dinara. Tako je domaćica oštećena za čitavih 342 dinara.

Jedan potrošač je nabavio 8 dkg papra, 12 1/2 dkg šećera, 6 dkg čaja, 45 dkg riže, 25 dkg kave i 1/2 lit. ulja u prodavaonici »Prehrane« u kojoj je poslovođa Protega Stanko. Međutim, trgovački pomoćnik u toj radnji Rak Jakov »poslužio« je mušteriju na taj način, što mu je ranje izvagao 0,5 dkg papra, 0,5 dkg čaja, 1 dkg kave, 1 dkg riže i 0,5 dkg šećera. Potrošač je tom zgodom bio oštećen na vagi za 59 dinara, a na razlici u cijeni za 90 dinara, dakle za svega 150 dinara on je bio oštećen u jednoj nabavci.

Došlo se i u prodavaonici »Prehrane« u kojoj je poslovođa Karadole Silko. Trgovačka pomoćnica Roguljić Matilda izdala je robu potrošaču, koji je bio oštećen za 95 dinara.

U prodavaonici »Prehrane«, gdje je poslovođa Gotovac Dobrila, trgovačka pomoćnica Rupičić Danica je »zabunom« oštetila potrošača za 76 dinara (na vagi 39 dinara, a na razlici u cijeni 37).

Kod jedne nabavke u prodavaonici »Prehrane« u kojoj je poslovođa Vujić Cvjetko, trgovački pomoćnik Stošić Krste oštetio je potrošača na vagi za 37,50 dinara, a na cijeni je više zaračunao 32 dinara.

Također u prodavaonici »Prehrane« u kojoj je poslovođa Kr-

nić Sime lično posluživao, mušterija je dobio točnu mjeru, ali je zato oštećen za 74 dinara na razlici u cijeni.

Poslovođa prodavaonice »Prehrane« Vukšić Marko izdao je prodane artikle potrošaču koji je tom prilikom oštećen na vagi za 60, a na razlici u cijeni za 9 dinara.

Provjeravanje je također izvršeno u prodavaonici »Prehrane« u Lozovcu, gdje je poslovođa Krnić Marko, koji je lično posluživao. U toj prodavaonici su u dva navrata istog dana dabavljeni prehrambeni artikli, te je ustanovljeno, da je potrošač oštećen za 210 dinara.

U prodavaonici »Prehrane«, gdje je poslovođa Maruna Božo, artikle je mušteriji izdao Mrković Jakov, a koji je tom prilikom bio oštećen na razlici u cijeni za 65 dinara.

I u ostalim prodavaonicama prehrambenih artikala u kojima je izvršeno provjeravanje, ustanovljeno je da se potrošači zakidaju bilo na vagi ili na razlici u cijeni.

Međutim, potrebno je istaknuti, prodavaonici »Kornata« u kojoj je poslovođa Čabov Vinko, gdje su artikli potpuno točno izvagani i prema utvrđenim cijenama naplaćeni. U toj prodavaonici posluživao je Radačić Jere.

Kod provjeravanja u prodavaonicama tekstila ustanovljeno je, da se kod kupovanja one robe kojoj su cijene niske, vrši točno i mjerenje i naplata. Međutim, kad se nabavlja roba kojoj je cijena visoka kao, na primjer, bolji muški i ženski štofovi, onda se i tu oštećuju potrošači.

Samo nekoliko primjera. U prodavaonici tekstila »Kornata«, gdje je posluživao poslovođa Berović Ivica, nabavljeno je 3 metra tkanine boljeg kvaliteta i kompletni pribor za odijelo. Potrošaču je izmjereno 3 cm manje tkanine i 2,5 cm pribora, pa je na taj način bio oštećen za 189 dinara.

U prodavaonici tekstila »Gradski magazin« poslovođa radnje Maričić Grgo, izdao je robu jednom potrošaču, koji je tom prilikom bio oštećen za 213 Din.

Bilo je i onih prodavaonica tekstila, u kojima su mušterije točno poslužene, kao, na primjer, one »Gradskog magazina«, gdje je poslovođa Rakić Rane, a posluživao Donđević Josip ili ona, gdje je posluživao poslovođa Bedrica Andrija, te radnja gdje je poslovođa Skroza Ivan, a posluživao Vrčić Ivo.

Provjeravanje koje su nadležni organi izvršili u prodavaonicama voća također je ustanovljeno, da se potrošači oštećuju i

to upravo prilikom kupovanja skupljih artikala kao što su naranče, limuni, a u posljednje vrijeme i jabuke.

Neka primjeri govore. Poslovođa prodavaonice »Zadrugar« Maričić Paula prodala je 5 komada limuna, 0,25 kilikiriki. I tom prilikom je potrošač oštećen za 41 dinar.

U prodavaonici »Voće« poslovođa te radnje Kalik Ana, izdala je 4 limuna i 3 naranče i tom prilikom domaćica je bila oštećena na vagi za 63 dinara.

I u ostalim prodavaonicama »Voća« u kojima su poslovođe Bujas Marica, Roša Dunko, Dukić Frana, Kalik Jovo, Kaleb Tonka, Škarica Anica i Mrša Milka, također je utvrđeno da se nanosi šteta potrošačima.

Kako se saznaje nadležni organi će i dalje provoditi provjeravanje, a protiv nesavjesnih pojedinaca u trgovačkoj mreži, povest će se i sudski postupak.

Teško je, međutim, vjerovati da će sami nadležni organi bez podrške građana i organa upravljanja u trgovačkim poduzećima uspjeti da u potpunosti otklone nedostatke o kojima je u ovom napisu bilo riječi. Upravo, zbog toga se i može očekivati od radničkih savjeta tih poduzeća da rasprave o tim pojavama i da se više odgojno djeluje na ljude, koji su zaposleni u trgovini. Osim toga i kontrola samog društva trebala bi biti efikasnija, jer će se jedino na taj način uspjeti da likvidiraju pojave, koje su nama tuđe.

ODRŽAN SASTANAK OPĆINSKOG KOMITETA U TIJESNOM

Brojne slabosti u osnovnim organizacijama SK na području općine Tijesno zahtijevaju maksimum rada od novoizabranog komiteta. U tu svrhu održan je sastanak općinskog komiteta. U diskusiji bilo je govora o svakoj pojedinoj organizaciji. Da bi se one organizaciono sredile, za svaku od njih zadužen je po 1 ili 2 člana komiteta u cilju da pomognu dotičnim organizacijama. Takvim radom članova komiteta bit će u velikoj mjeri otklonjene slabosti. Njih može i potpuno nestati, ako se i osnovne organizacije kao cjelina budu angažirale na tom poslu. Obotrano zalaganje i općinskog komiteta i osnovnih organizacija, rad u ovim bit će kudikamo plodniji. Takva forma rada u sadašnjim uslovima najbolje je i jedino moguća, da se pojedine organizacije srede.

D. M.

GODIŠNJA KONFERENCIJA SSRN VAROŠ II.

U srijedu 9. ožujka t. g. održana je godišnja konferencija SSRN na bloku VII. (Varoš II.). Preko 120 članova, koji su ispunili prostoriju do posljednjeg mjesta, sa pažnjom su saslušali iscrpan referat druga tajnika nakon čega se razvila diskusija. Treba odati priznanje dosadašnjem odboru, koji se uz nedovoljnu pomoć članstva mnogo zalagao u radu, te je godišnja bilanca u cjelini povoljna. Naročito treba istaći ukusno uređenu prostoriju bloka, koja svojim izgledom ugodno djeluje i vjerujemo, da će stanovnici bloka rado provoditi u njoj svoje slobodne vrijeme čitajući raznovrsnu štampu, igrajući šah ili slušajući radio-emisije. Na kraju je izabran novi odbor sastavljen od najzaslužnijih i najagilnijih drugova-ica, te delegati za gradsku, kotarsku i općinsku konferenciju SSRN.

Z. G.

Mjesni odbor zanatskih radnika Zabilježeno na skupštini

Nakon održanih godišnjih skupština podružnica Sindikata zanatskih radnika, Mjesni odbor ovog sindikata položio je račun o svom prošlogodišnjem radu i zabranim delegatima, koji su kao predstavnici sindikalnih podružnica prisustvovali ovoj godišnjoj skupštini.

Skupštini su, osim toga, prisustvovali delegat Zemaljskog odbora sindikata zanatskih radnika te predsjednik Mjesnog sindikalnog vijeća, predstavnik zanatske komore i drugi.

U podnijetom izvještaju iznijet je rad kako Mjesnog odbora, tako i sindikalnih podružnica. Obuhvaćeni su problemi zanatstva u našem gradu, način rješavanja tih problema kao i težnja za ostvarenjem i primjenom novih

propisa za unapređenje našeg zanatstva. U diskusiji, govorilo se o problemima naučnika zaposlenih naročito u privatnom sektoru zanatstva, o platnom sistemu i nagradivanju u zanatstvu kao i o problemima nadriobrti.

Delegat Zemaljskog odbora kao i predsjednik Mjesnog sindikalnog vijeća, dali su osvrt na rad skupštine.

Novoizabrani plenum na svojoj sjednici izvršio je konkretna zaduženja za članove plenuma na osnovu zaključaka skupštine. Proučena je nova Uredba o plaćama radnika, te je izabrana komisija od 5 članova, koja će raditi na odobravanju tarifnih pravilnika.

J. Jurišić

Otkud slab uspjeh na kraju polugodišta

Na jednoj od posljednjih sjednica Savjeta za prosvjetu i kulturu NO-a gradske općine, razmotreno je pitanje uspjeha na kraju I. polugodišta u svim osmogodišnjim, srednjim i stručnim školama na području grada.

Pregledom statističkih podataka (a oni su zabrinjavajući gotovo za sve škole), ustanovljeno je da postoji velika razlika u uspjehu između četvrtih i petih razreda narodne osmogodišnje škole. To osobito vrijedi za srpskohrvatski jezik i matematiku. Za to postoji i objektivni razlog: prijelaz od razredne na predmetnu nastavu. No čini nam se, da je onaj subjektivni ovdje ipak izrazitiji. Naime, metodski i pedagoški postupak nastavnika prema učenicima, koji stupaju u više razrede osmogodišnjih škola je neuporedivo lošiji. On štaviše ima činovnički karakter. Dalje. Ne postoji nikakova suradnja učitelja i nastavnika. Malo se tko od nastavnika interesira za plan i program IV. razreda osnovne škole, a još manje se teži upoznavanju učenika, koji dolaze u pete razrede osmogodišnje škole. Gotovo nitko od nastavnika, koji predaju matematiku, ne zna da je gradivo iz ovog predmeta potpuno jednako onome u IV. razredu osnovne škole. Da je slab uspjeh na osmogodišnjim školama razlog je i taj, što roditelji mogu daleko manje pomoći svojoj djeci, nego onaj koja pohađa osnovnu školu. Isto tako nema dovoljno suradnje između roditelja i nastavnika, što je također jedan od uzroka neuspjeha na kraju I. polugodišta. Koliko god krivnja za neuspjeh leži na nastavnicima osmogodišnjih škola (u jednom

razredu osmogodišnje škole, na jednom satu iz matematike, jedanaest učenika dobilo je negativnu ocjenu na novoj lekciji!), toliko isto i na učitelje, koji propuštaju da u cijelosti provjere znanje svojih učenika, osobito onih koji prelaze u više razrede osmogodišnje škole (svršeni učenici osnovnih škola u Crnici i Docu u šk. g. 1953./54., nisu svladali tehniku čitanja?!).

To su, eto, razlozi zašto bi na trećoj osmogodišnjoj školi, prema rezultatima na kraju I. polugodišta, svaki četvrti učenik trebao ponavljati razred.

Da potkrijepimo gornje činjenice, navest ćemo nekoliko statističkih podataka.

Na učiteljskoj školi pozitivno je ocijenjeno 60,78% učenika, na gimnaziji 49,42%, u I. osmogodišnjoj školi 59%, II. osmogodišnjoj školi 50%, III. osmogodišnjoj školi 42,86%, u školi učenika u privredi 51,70%, i u ženskoj stručnoj školi 67,62% učenika. Na svim školama isključeno je 27 učenika zbog slabog uspjeha.

Što se tiče uspjeha u pojedinim predmetima, evo podataka: na učiteljskoj školi iz srpskohrvatskog jezika je 18 nedovoljnih ocjena, gimnaziji 20, I. osmogodišnjoj školi 71, II. osmogodišnjoj školi 111, III. osmogodišnjoj školi 73; iz matematike: na učiteljskoj 10, gimnaziji 66, I. osmogodišnjoj školi 60, II. osmogodišnjoj školi 143, III. osmogodišnjoj školi 158; iz stranih jezika: na I. osmogodišnjoj školi 55, II. osmogodišnjoj školi 141 i III. osmogodišnjoj školi 84 nedovoljne ocjene.

Iz ovoga možemo zaključiti da i kriterij ocjenjivanja nije svag-

dje jednak, o čemu bit trebalo više voditi računa.

Da bi stanje na svim školama krenulo nabolje potrebno je, da se članovi školskih savjeta u buduće više pozabave baš o gore navedenim problemima, pa čak da povremeno obilaze pojedine razrede, da se upoznaju s radom i nastavnika i učenika. Također je potrebna uža suradnja roditelja i nastavnika, zatim roditelja i članova školskih savjeta, kao i ostalih društvenih faktora, jer će se jedino tako moći postići ubuduće bolji rezultati.

AKTIVNOST TURISTIČKOG DRUŠTVA U VODICAMA

Nakon osnivanja turističkog društva Vodičani su se osobito zainteresirali za uređenje svog mjesta. Prošle godine bio je osnovan odbor za uljepšanje mjesta. Od tada je učinjeno dosta dobrovoljnim radom mještana. Uređen je perivoj, i posaden drvodred mladih bagremova.

Turističko društvo donijelo je nedavno plan radova, koji se imaju izvršiti još u toku ove godine. Predviđeno je da se izradi novi put prema kupalištu, koji će ići od Poljane prema zadržanom domu, tik uz obalu. I kupalište će se urediti, a izgradit će se i nekoliko kabina. Naročita pažnja posvetit će se uređenju pročelja zgrada. Skrenut će se pažnja mještanima da održavaju čistoću na ulicama. Za uređenje društvenih prostorija, koje je već u toku, novčanu pomoć pružit će poljoprivredna zadruga, zatim SRZ i Zanatski kombinat. M.

Zapažanja Inspekcije rada u prošloj godini

Slabo se koriste lična zaštitna sredstva

U socijalističkom razvitku našeg društvenog sistema inspekcija rada zauzima vidno mjesto. Njezino djelovanje ogleda se u nastojanju, da se raznovrsni problemi, koji idu bilo direktno ili indirektno na teret produktivnosti rada smanje na najmanju mjeru, odnosno da se razni propisi sa područja higijensko-tehničko pravne zaštite primjenjuju u praksi onako, kako ih je zakonodavac, naš društveni sistem i predvidio.

U vršenju svog zadatka, kontrole primjene propisa higijenske, tehničke i pravne zaštite radnika, Inspekcija rada je u toku 1954. g. obuhvatila sva poduzeća i radionice u gradu. Tako je izvršila 85 redovnih pregleda, a vanrednih 74. Tom prilikom ustanovljeno je 317 tehničkih nedostataka, 261 higijenski, a iz radnih odnosa 103. Izvjestan broj nedostataka je uklonjen, tako 198 tehničkih, 142 higijenskih, a 92 iz radnih odnosa, što svega iznosi 93%. Izvršeno je i 9 izvoda zbog teških i smrtnih poslovnih nezgoda, a od toga je bilo u tri smrtna slučaja. Osim toga bilo je i 419 intervencija u vezi radnih odnosa.

Tehničko zaštitni problemi na koje je Inspekcija rada u svom djelovanju nailazila, bili su: skidanje naprave sa strojeva i njihovo oštećenje, nabacivanje i skidanje remenja, dok su strojevi u pogonu, upotreba zastarjelih uređaja i neispravnih strojeva i alata (industrija »Krkka«, brodogradilište »Velimir Škorpić«), slaba upotreba ličnih zaštitnih sredstava i pasivnost poslovođa (tvornica elektroda i ferolegura), slaba zaštita u građevinarstvu, kao nepropisne sikele, neispravni vagoneti, dizalice sa šahtom bez ograde, manjkave radne platforme, neispravni građevinski strojevi, slaba zaštita električnih uređaja i instalacija (Električno poduzeće, »Velimir Škorpić« i gradilišta građevnih poduzeća). Na primjer, stanje u postojećim trafostanicama je u pogledu izolacije uređaja takovo, da predstavlja neposrednu opasnost za život radnika. Trafostanice su stare, dotrajale, preuske, sa zastarjelim tipovima transformatora. Izolacija u njima je slaba, oštećena, a pored ostalog izvedena i od materijala veoma starog. Uzemljenje je provizorno i nesigurno izvedeno. Sve su to nedostaci teže naravi, koji svaki čas mogu izazvati nesreću.

Navedeno stanje u tehničkoj zaštiti i nepridržavanje postojećih propisa, odrazilo se i u većem broju lakih poslovnih nezgoda, kojih je u toku godine bilo prosječno 168 mjesečno. Od toga je bilo 6 teških, a 3 smrtna slučaja.

Daljnji problem na suzbijanju nesretnih slučajeva pri radu predstavlja i slaba evidencija nesretnih slučajeva u poduzećima, naročito građevinskim. Nepostojanje takve evidencije otežava poduzimanje preventivnih mjera u pravcu suzbijanja nesreća.

Nehigijenske radne prostorije i pomanjkanje higijensko-sanitarnih uređaja jesu problemi higijensko-zdravstvene zaštite, koji se u prvom redu odnose na poduzeća »Velimir Škorpić«, tvornicu elektroda i ferolegura, »Rad«, Pomorsko građevno poduzeće, »Izgradnja«, Luka i skladišta, Obrtno poduzeće za građevnu stolariju i pokućstvo, »Dane Rončević«, Autotransportno poduzeće, »Sipad«, »Mesoprojekt« (klaonica) i »DOZ«. Osim toga sanitarni uređaji su manjkavi i na gradilištima građevinskih poduzeća.

U tvornici elektroda i ferolegura česta je pojava da se postojeći sanitarni uređaji (kupaćila, garderobe i umivaonici), ne održavaju u ispravnom stanju. Gotovo u svim poduzećima prostorije se zimi ne zagrijavaju.

U više slučajeva je ustanovljeno, da se izgradnja i adaptacija radnih prostorija vrši bez prethodne suglasnosti Inspekcije rada, što otežava pravilnu primjenu propisa HTZ i stvara suviše troškove poduzećima u koliko se kasnije ustanovi da zgrađene ili adaptirane prostorije ne odgovaraju propisima.

Što se tiče smještaja radnika, nastambe za tu svrhu imaju sva građevinska poduzeća. Najbolji smještaj ima poduzeće »Ivan Lavčević«, Luka i skladišta, »Tehnika« i Pomorsko građevno poduzeće. Slab je smještaj radnika »Izgradnja« i tvornice elektroda i ferolegura, dok najgori ima poduzeće »Rad«.

Neka poduzeća imaju vlastite menze, no i pored toga većina radnika, naročito građevinara sami spremaju hranu, jer im je menza preskupa. U većini slučajeva takovo pripremanje hrane je nehigijensko i lošeg kvaliteta.

Slabo se koriste i lična zaštitna sredstva. Uprave poduzeća to prepuštaju na volju radnika i gotovo ništa ne poduzimaju protiv onih, koji ne će da koriste ta zaštitna sredstva. U tome su naročito pasivni poslovođe i stariji radnici, što daje loš primjer novim mladim radnicima.

Uz stanovitu pomoć Inspekcije rada mnogo je nedostataka uklonjeno u poduzećima industrija

»Krkka«, Obrtna ložionica, »Jadranka«, »Štampa«, »Tehnika«, Željeznička stanica i poduzeće »Dupin«. Za provedbu higijensko-tehničke zaštite kod većih poduzeća u gradu utrošeno je u prošloj godini 28.663.000 dinara.

Razlozi lošem stanju u nekim poduzećima nisu uvijek objektivne naravi, već postoji i niz subjektivnih razloga, koji onemogućavaju pravilno sprovođenje zaštite pri radu. U takvim slučajevima predloženo je Zavodu za socijalno osiguranje uvođenje obaveznog plaćanja posebnog dopunskog doprinosu, a protiv učestalih prekršitelja propisa HTZ i propisa iz radnih odnosa podnijeta je suda za prekršaje 21 kaznena prijava. Od toga su kažnjena 4 lica u iznosu od 5.800 dinara, u 6 slučajeva postupak je obustavljen, a u vezi ostalih prijava rješenja od danas nisu donijeta, odnosno Inspekcija nije ih primila. Prema tome, postupak kod suca za prekršaje je prilično spor i bez efekta. Osim toga i Javnom tužilstvu dostavljeno je 6 prijava zbog nesretnih slučajeva pri radu. U tri slučaja postupak je obustavljen, u jednom optuženi je riješen krivnje, a u dva slučaja postupak je još u toku.

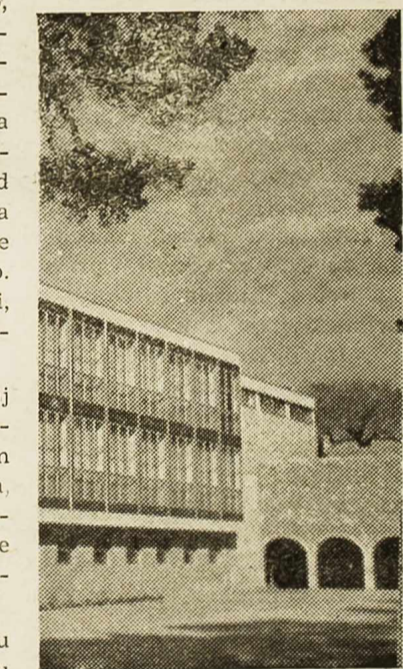
No i pored navedenih propusta u sprovođenju zaštite pri radu, gubici u radnim danima zbog ozljeda i bolovanja znatno su se smanjili u odnosu na 1953. godinu. Dok je u toj godini mjesečni prosjek bolovanja za sva poduzeća iznosio 8,0%, dotle je u 1954. iznosio svega 5,1%.

(Nastavak u narednom broju)

LJ.

Omladina i društveno upravljanje školom

Ideja o društvenom upravljanju školom izazvala je brojne komentare među svima, a naročito među prosvjetnim radnicima. Neki su od njih teško mogli

shvatiti da omladina može ravnopravno raspravljati o problemima škole i učenika. Zato i nije čudo što je bilo neslaganja, strahovanja i razmišljanja. Sve se svodilo na to da li je omladina zaista sposobna za obavljanje poslova u školskim savjetima. Mišljenja je bilo različita.

No, ako je omladina u toku Narodnooslobodilačke borbe bila sposobna da ratuje, ako je ta omladina u periodu obnove izgradila nove objekte, ako ona može samostalno da rukovodi svojim organizacijama, onda ta

VELIKI PLES »PARTIZANA«

U subotu 19. o. m. DTO »Partizan« Šibenik održat će svoj veliki ples u društvenim prostorijama. Početak u 20 sati. Ulaznica 60 dinara.

omladina, može da s uspjehom radi i doprinosi u radu školskih savjeta. Možda ima slučajeva negativnog djelovanja omladinskog predstavnika u savjetima. Ukoliko takvih slučajeva i ima, onda su oni usamljeni. Uglavnom prevladavaju pozitivni utjecaji mladih u raznim vidovima, kao na primjer, rad na uređenju pravilnika škole, školskog reda, raspravljanje o problemu nepolaženja škole i tome slično. Omladina za ta pitanja pokazuje velik interes i ima volje da u punoj mjeri pomogne u rješavanju tih i sličnih pitanja.

I danas nakon godinu dana rada potrebno je još intenzivnije raditi na jačanju uloga školskih savjeta, a pri tom uvlačiti u savjete što veći broj omladine.

D. Martinović

KORNATSKI OTOCI

Na Kornatskim otocima, koji su rijetko napučeni, uzgajaju se vrlo dobre pasmine ovaca. Nisko grmlje i bujna trava veoma su pogodni za gajenje stočarstva, a osobito stoke sitnog zuba. Pomanjkanje pitke vode, ne čini više zapreku za uzgoj ovaca, jer su se ove prilagodile na morsku vodu.

Ovce na Kornatskim otocima daju kvalitetnu vunu i mlijeko. U posljednje vrijeme su klubovi naprednih zadrugara na području općine Tijesno pokrenuli pitanje da se na Kornatima osnuje ovčarska zadruga i stanica za sirenje. Ta bi zadruga imala zadatak da posveti više brige uzgoju ovaca, nabavci stočne hrane kao i strojeva za preradu vune i mlijeka. U tom slučaju bi buduća Šibenska zajednica komuna osigurala stanovnicima svog područja bolje i jeftinije mliječne proizvode.

M. Z.

I Z G N A N I C I

Vlak je jurio neprekidnom ravnicom, na kojoj je njihalo žuto klasje, blistajući na lpenjskom suncu. Sjedili smo jedan nasuprot drugom i promatrali oranice kroz okno vagona. On je odlazio u neko selo pod Pšunj gorom. Pričao mi je kako svake godine odlazi jednom tamo u posjete starim poznanicima. Zanimale su me te njegove posjete, ali opet htio sam biti diskretan prema stanjem čovjeku, te se nisam u tome raspitkivao. Zatim neočekivano poslije male stanke, on počne da priča, još uvijek gledajući kroz prozor.

— Bilo je to pred četrdeset godina. Eto, na ta polja, koja se prostiru pred nama, bilo je proglašeno nas dvadeset djece iz našeg sela. Godine gladi. U mjestu nije bilo škole, jer su učitelja mobilizirali u austrijsku vojsku. Nas djecu osjećaj izgubljenosti nikad nije ostavljao. Klatarili smo se po cijele dane, a najviše smo bili u polju, gdje su dozrijevale šljive, smokve i grožđe. Tamo smo mogli ići samo kradimice. Strogi i oholi Tabezo (to mu nije pravo ime) je zamišljao, da je on pazitelj cijelog polja, obzirom da su njegovi vinogradi najprostraniji. Tukao nas je i derao se, kad bi nas našao u polju, sumnjajući da mi krademo njegove »trude«. Preplašeni, mi smo se plaćujući vraćali kućama. Sama pomisao na tog čovjeka stvarala je u nama strah, i on je u našoj mašti postajao kao neka sfinga, koja ne živi u našem prostoru, ni vremenju. Smišljao je kako da se riješi nas dosadne djece, »koju treba prebiti na mrtvo ime«.

Ponavljam, mi smo bili izgubljeni, a tu svoju izgubljenost smo još intenzivnije osjećali u gladi: »sfinga« je došla na ideju. Pozvao je sve roditelje, koji žele dati djecu u školu u Sloveniji.

»Da, to je bogat kraj, gdje će vaša djeca ići u školu i malo pomagati u radu gospodaru, koji

ih bude izdržavao«, uvjeravao je naše majke. Roditeljima je bilo teško. Ali opet, kad bi se sjetili naše tragične situacije, pomišljali bi da je to najbolje rješenje. Prvi su se prijavili. Zatim je išlo lakše. Do dana odlaska Tabezo nas je registrirao dvadeset. Da ti predstavim junake naše priče. O, ne, to bi bilo zamorno nabrojati imena. Ali ipak znaj, da se je najmlađi zvao Ivica, a imao je sedam godina, a najstariji Mate, sa dvanaest godina. S nama je pet djevojčica, među kojima i moja sestra Franca.

I jedne zore, kada su prigušeni glasići dopirali iz mnogih seoskih kuća i miješali se s vjetrovom, koji je vitlao po krovovima, mi smo sa suzama u očima ostavljali sve svoje. Majke su plakale. Kod mnogih se osjećalo, kao da zadnji put gledaju svoju dječicu i da ih isprućuju u svijet, iz kojeg nema povratka. Nas dvadesetero penjali smo se u vlak, koji su prvi put gledale naše bezbrižne oči. Sjećam se, kako smo Franca i ja, s nekom nape-tošću i znatiželjom, buljili kroz okno vagona. Na polasku, običali smo majci, da ćemo biti dobri.

»Mama, Davor i ja ćemo biti marljivi daci. Pisat ćemo tri pisma« govorila je tog jutra Franca majci. Kad smo krenuli, činilo nam se kao da se u našim srcima uzdiže plima, koja naš sve jače guši, štovise odmiče od naših roditelja, koji su dugo mahali rupcima. Tabezo je češće prolazio kroz kupe. Trudio se da pritaji svoje usiljene grimase lica. Mi smo se međusobno ras-pitivali za mnoge stvari. Kad bi nam prišao Tabezo, vagon bi primjetno prelazio u bezglasni muk. To ga je činilo bijesnim. »Prokleta djeco, gundao je u sebi, još ćete mi malo dosadivati«.

Kad smo stigli u Zagreb, postavio nas u kolonu i odveo nas na liječnički pregled, jer bolesnu

djecu nisu primali. Iz sive kuće, u kojoj je izvršen pregled, samo su se dvojica povratila u Dalmaciju. Ostali smo istog dana produžili za Meduriće i Janju Lipu. Išli smo kao u povorci, prašnjavim drumovima. Pred svakom kućom smo se zaustavljali. Tabezo bi ulazio u kuću i našao se s domaćinom. Ovaj je prolazio mimo nas, kao da vrši vojnu smotru, samo s tom razlikom, što je one, koji su izgledali razvijeni, opipavao (onako, kako se ispituje debljina purana na vašarima). Na kraju, kad bi se izvršila smotra, tad bi na jednoga iz povorke, pokazali prstom i rekli mu: »Bus pošel sa mnom, ti si živček?« On bi žalosno prošao pogledom cijelu povorku i ulazio u dvorište. Tako se naš broj smanjivao, kako smo išli prema kraju sela. Ja sam bio »raspačan« već pri ulazu u selo Medurići. Plakao sam da i Franca bude sa mnom, ali moj plač nitko nije čuo. Kako se sva naša dječja tijela nisu mogla »raspačati« u prvom selu, ostali dio je odveden u Janju Lipu. Tabezo se je vraćao sam u Dalmaciju. Vlak je usporavao, jer je ulazio u neku stanicu. Davor mi pokaže na bregove, koji su se jedva primjećivali, negdje prema sjeveru.

— Tamo odlazim u posjete svom nekadašnjem gospodaru. Ostali dio priče reći ću ti, kad se slijedeći put susretnemo. Njen kraj je ovaj moj izlazak iz vlaka. Pomognem mu iznijeti prtljag i vratim se na svoje sjedalo u kupeu. Za kratko vrijeme spustio se mrak i prekrio prostranu ravnice.

Od tada, dosta puta sam se sjetio Davora. Želio sam čuti kraj pripovijesti, ali ga više nisam vidio. Njen kraj sam postavio sebi, pa tako učinite i vi.

Boris Kale

B I J E G

I to je bilo jedno od pitanja, kojeg su se sekretari Kotarskog i Gradskog komiteta dodirnuti u svojim izvještajima na skorašnjoj konferenciji SK.

Iz toga možemo zaključiti, da ilegalan prijelaz preko granice ima i svoje političko značenje. Ali da vidimo iz kojeg aspekta.

Oni koji su u posljednjoj godini nelegalno napustili našu zemlju, ili su to pokušali, nisu se do svoga bijega ničim iskazali, što bi ih ocrtavalo kao neprijatelje našeg društvenog i državnog uređenja. Naprotiv, to su bili mahom mladi ljudi između 16. i 25. godine, koji su tek počinjali živjeti.

S te strane ova pojava ne predstavlja problem.

Međutim, broj onih, koji su napustili svoje domove i prebjegli preko granice, zahtijevao je da o tom povedu računa političke organizacije. Iako se taj broj u prošloj godini kretao na području grada i kotara u okviru dvoznamenkastog, pa nije objektivno velik, ipak nije ni sasvim neznatan.

Broj prebjeglih, uz metode i sredstva, koja su bjegunci počeli primjenjivati u ostvarenju svojih »poduhvata«, činjenice su, koje traže, da se pojavi nelegalnih prijelaza preko granice dađe i političko značenje.

ZASTO BJEŽE?

Jedino točnim odgovorom na to pitanje može se naći lijek ovoj pojavi.

Neki omladinci, koji su upitani, što ih nagoni da napuste svoju zemlju, odgovorili su, da je to oskudan život na njihovom poljoprivrednom imanju i teškoće oko drugog zaposlenja.

Iako na prvi pogled uvjerljiv, ovaj je razlog problematičan. Doduše, zemlja, na kojoj žive otočani, škrta je. Ulje je glavni proizvod zemljoradnika, a maslina svake godine ne rodi. Ali, zar nema i drugih mogućnosti privredivanja? Oni bi htjeli ukrcanje. Ni tu nema rješenja: traženja visoko nadmašuju mogućnosti. Ipak postoje uvjeti za zaposlenje. Međutim, od takvog se zazire. Kad se tražila radna snaga za prugu Zadar — Knin, nitko se s naših otoka i primorja nije htio javiti . . .

Neosporno je da kod stanovnika naših primorskih mjesta postoji, da se tako izrazimo, urođena sklonost za moreplovstvo. Ali, kad danas ne postoje mogućnosti za ukrcanjem u onom obimu, kako to mnogi traže i očekuju, treba se orijentirati i na druge poslove.

Očito je da u takovoj situaciji neprijateljska propaganda o boljem životu preko mora čini svoje. Izvori propagande su najrazličitiji: Tu su pisma od onih, koji su već prebjegli, paketi, doticaj sa stranim mornarima i sl.

Kraj takovog stanja, treba zabilježiti i to, da su društvene i političke organizacije u rješenjima, gdje je sklonost za bijegom došla do najjačeg izražaja, ostajale prema tom problemu inertne.

VRAĆAJU SE . . .

Ne svi. Ali jedan dobar dio onih, koji su prešli granicu, vratio se. Riječ je o onima, koji su došli natrag po svojoj vlastitoj želji i zahtjevu. Nije ih mali broj. Kad bi se izrazili u procentu, od svih onih, koji su u 1954. prebjegli, vratilo se svojim domovima 40 posto!

Postotak povratnika snažan je dokaz tvrdnji, koju smo naprijed iznijeli, da element, koji bježi, nije neprijateljski raspoložen prema

svojoj domovini. Taj nam broj govori i o tom, koliko je gorak hljeb u tuđem svijetu. Ali i još o nečem. Istina, ne bježi se iz neprijateljskih pobuda, ali život, u koji stupaju na tuđoj zemlji bez svojih sredstava, goni ih, da i protiv svoje volje, u doticaju s onima, koji ih prihvate, postanu objektivno izdajnicima zemlje, koju su napustili.

Ne treba se čuditi, što broj povratnika nije imao jačeg uticaja na one, koji su se dalje odlučivali na bježanje. Mladost, koja nema iskustva, traži da doživi, pa da se uvjeri. Skupa su takova iskustva, ali mladost je uporna. Pa i takovi su se vraćali.

. . . I PROTIV SVOJE VOLJE

Naravno, kad je netko uvidio, da je pogubljen, kad mu je stvarnost tuđine razbila iluzije, pa došao svojoj kući, nije bio pozivan na odgovornost od strane vlasti. Jer, konačno, tekovi su izravnavali posljedice, koje je društvo trpjelo od njihovog čina.

Sada se, međutim, pojavila jedna nova vrst povratnika. Vraćaju se i oni, koji se sami nisu odlučili na povratak.

Tako su ovih dana u šibenske zatvore dopraćena trojica Vodičana. Oni su 14. veljače neovlašteno uzeli jedan brod sa Srima i otplovili u Italiju. Uхватili su se talijanske obale, ali su i njih uhvatile talijanske vlasti, dopratili ih do granice i predali našim vlastima. Tako će ta trojica, dva Ivasa i Roca, odgovoriti pred sudom.

Kako je do toga došlo, objašnjava nam talijanska štampa i radio. Izgleda, da su Italijani konačno vidjeli, da prebjeci iz Jugoslavije nisu osobe, kojima treba pružiti časno pravdo azila. Uvidjeli su, da se radi o ljudima željnim avantura i lake zarade. Takovih imaju i kod kuće. Sto da i o našima taru brigu!

Ovaj novi stav talijanskih vlasti, koji je vjerojatno i posljedica poboljšanih odnosa dviju susjednih zemalja, sigurno je da će uticati na odluke mladih ljudi o napuštanju svoje kuće i domovine.

STO SAD?

Mjerama, koje su počele poduzimati talijanske vlasti, ne rješava se problem.

Za nas je bitno, da se na selu pokrenu društvene i političke organizacije u suzbijanju prestupa, o kojima je riječ. Bilo bi nedovoljno da se akcija svede na puko govorenje o tom, kako im posao ne valja. Potrebno je mnogo više. Nužno je da se radi na uklanjanju uzroka, koji dovode do štetnih odluka o bijegu.

Osim toga i akcije organa vlasti na suzbijanju ove pojave treba poštiti. Mjere, koje organi gonjenja poduzimaju, a naročito one oko sprečavanja i otkrivanja osoba, koje smjeraju preko granice, treba da bude efikasnije.

Oštrije i efikasnije mjere treba poduzimati ne samo prema onima, koji su pokušali ili izvršili bijeg, već i prema onima, koji se spremaju. Prema takovima, pa bili oni s Murtera, iz Šibenika, Vodica, Zatona ili Skradina, treba pojačati nadzor organa sigurnosti. A za takove se znađe . . .

Prema tome, aktiviranjem društvenih i političkih organizacija na terenu, uz pojačane mjere organa sigurnosti, kao i pravilnijim gledanjem naših susjeda na ove prestupnike, možemo očekivati, da će se problem bijega eliminirati s našeg kotara, ili bar svesti na razmjere, koji nisu vrijedni pažnje. IŽ.

Radovi na obali u Kapriju

Ovih dana u Kapriju se vrši popravak stare obale, koja se do sada, za vrijeme plime, nalazila gotovo sva pod vodom. Troškove popravka snosi Uprava pomorstva u Splitu, a radnu snagu daju mještani.

Na zboru birača odlučeno je,

„SIBENSKI LIST“
organ Socijalističkog saveza
radnog naroda za grad i kotar
Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće
»Stampa«

Glavni
i odgovorni urednik
NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka
Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretplata za tri mjeseca Din
120.—, pola godine Din 240.—,
za 1 godinu Din 480.—.

da svaki sposobni mještani dade onoliko radnih dana, koliko bude potrebno. Rasporedom rada rukovodi odbor, koji je u tu svrhu osnovan. Da bi se rad završio što prije, organizirana je akcija među omladinom, pa je dovezena veća količina šljunka. Također je odlučeno, da se 20. o. m. organizira masovni rad na betoniranju.

Ovim putem pozivaju se svi Kaprijani, koji rade i žive u Šibeniku, da se toga dana odazovu spomenutoj akciji, te da tako daju svoj udio na uređenju svog rodno mjesta. Ujedno se ovom prilikom mještani Kaprija zahvaljuju Upravi pomorstva na pokretanju tih radova kao i na dodjeli dvaju vagona cementa.

Narod sela naročito je raspoložen za ove radove, koji nisu i posljednji, jer je dodijeljena količina cementa premala za rješenje tog pitanja. Vjeruje se, da će narodna vlast i drugi nadležni faktori pružiti ovom mjestu daljnju potrebnu količinu cementa za potpuno dovršenje o-

bale. Izgradnja obale u Kapriju je neophodna i za mještane i za dubinske ribolovce, čiji je ovo centar, luka i zaklon od nevremena.

J. Kursar

GODIŠNJA KONFERENCIJA SSRN U BRODARICI

Na godišnjoj konferenciji SSRN u Brodarici izvještaj o radu organizacije podnio je Lovro Nanjara. U diskusiji su se pojedini članovi kritički osvrnuli na aljkav rad nekih odbornika. Za predsjednika je ponovo izabran Lovro Nanjara, a za tajnika Paško Luša. P. L.

DRUGARSKO VEČE

Klup prosvjetnih i kulturnih radnika »Vinko Maglica« u Šibeniku priredio je 12. III. t. g. vrlo uspješno drugarsko veče u prostorijama Doma JRM. Ovom se prilikom zahvaljujemo rukovodstvu Doma na punom razumijevanju i susretljivosti. Z. G.

„Potez kistom“

Još jedan osvrt

U prošlu subotu u Narodnom kazalištu u Šibeniku, dramski kolektiv s uspjehom je dao premijeru novog dramskog djela Pere Budaka, koje nosi naslov »Potez kistom«.

Tematika drame »Potez kistom« je fragmenat iz života umjetnika, odnosno iz slikarske sredine. Glavni junak drame je slikar Paul Maurin, koji izlazi sa Slikarske akademije kao talentiran slikar, da kasnije zapostavi umjetničku stranu slikarstva i otpočne da radi za novac, stvarajući kič. Taj put je izabrao, jer i po karakteru nije mogao da se održi na jednoj moralnoj razini, kao što nije opstao kao slikar.

Bez skrupula u radu i dodiru s ljudima, slikar Paul koristi nemilosrdno svaku ličnost, koja mu se približi. Pri tome najviše i sa sigurnošću uspijeva kod žena koje portretira. Radeći njihove portrete, slikar uspijeva da ih pridobije svojom ljubavlju i na taj način zadržava njihovu moralnu i materijalnu naklonost i dalje, a da ih angažira i za proširivanje slikarskih poslova U osnovi negativan, slikar Paul Maurin želi novac, a da na tome putu ne bi-

ra žrtve i sredstva, ma da mu je »zavodnička« metoda — oprobano, oruđe. Koristeći lakovjernost žena i neiskustvo mladih djevojaka, slikar Paul dugo uspijeva da vodi život normalno neuravnoteženog i deklasiranog čovjeka, dok ne bude ubijen u trenutku, kada je otkriveno da je istovremeno uživao ljubav majke i u svoje ljubavne mreže upleo i njenu sedamnaestogodišnju kćer. Ubija ga sirota mlada djevojka, jedna od njegovih prvih žrtava.

Izuzev razvučenosti prvog čina, koji je preopširna ekspozicija drame, Budakovo djelo »Potez kistom« je složena, realna i zanimljiva slika, otrgnuta iz života, sa dramskom vrijednošću. Ono je naročito vrijedno pažnje, jer složenost drame, sa jednom kriminalnom varijantom, vješto oblikovanje velikog broja ličnosti, predstavljaju privlačan dramski materijal za glumačka ostvarenja.

Dramski kolektiv kazališta u Šibeniku postigao je nesumnjiv uspjeh u prikazivanju drame i tumačenju ličnosti. Tumači ženskih uloga su nesumnjivo bili za stepen bolji i snažniji od svojih kolega. Ulogu gospođe Foire tumačila je Neva Belamarić osjećajno i sa dramskim zahvatom Ulogu njene mlade kćeri Irene Foire oživjela je veoma skladno, snažnim dramskim akcentom i kroz čitav komad na umjetničkoj visini uvjerljiva, duboko proosjećajno i potresno, talentirana glumica Greta Merle. Lik Irene Foire u interpretaciji Greta Merle spada u najuspješnija glumačka dramska ostvarenja ove predstave.

Svoju epizodnu ulogu mlade Luciette dala je sa finom dramskom nijansom, Šefika Korkut.

Rutinirano i sa odmjerenom komikom i duhovitom afirmacijom egzaltirane primitivne bogate skorijevidke-brbljivice ostvarila je Irena Astrova. Ulogu Paula

Maurina igrao je Krešimir Zorić. Iz složene ličnosti slikara Paula Maurina, razvratnika, cinika, beskrupuloznog zavodnika i sebičnjaka, glumac Zorić izvukao je jednu dovoljno određenu ličnost, i sa pristojnom sigurnošću glumački tumačio, uspijevši da kroz čitavu dramu zadrži lijepu vizu glumačkih prenošenja u nizu velikih scena, sa kojima bi se, itekako, imao »nositi« mnogi pravak velikih kazališta. Toplo i prijatno dao je svoju ulogu George-a kipara glumac Branko Matić. Uspjehu ovog prvog prikazivanja dramu zadržali su i sudija Petar Petković (ljepa dikcija, izvrsna maska i dostojanstvenost) uvjerljivi tužilac Josip Vikario, branilac Ante Balin, nadstojnica zgrade Dušana Ristić (uspjela i duhovita epizoda njenog svjedočenja) šofer VI. Ristić, a sa naročitim mjerom i duhovitom »statikom« na sceni, prikazao je ulogu dra. Sejeena glumac Albert Druter.

Za uspješno izvođenje djela u cjelini, za znalačko oblikovanje dramskih ličnosti i majstorsko stvaranje niza impresivnih scena, treba odati priznanje režiseru Mirku Merleu, koji je ovom novom uspjehom režijom potvrdio već ranije visoko ocjenjene umjetničke kvalitete darovitog i inventivnog režisera, čijim je mnogim režijama (u drami, komediji i opereti) kazalište u Šibeniku podiglo umjetnički nivo svojih predstava na jednu određenu visinu. Preko njegove režije i kvalitetnih predstava sa discipliniranim ansamblom neospornih vrijednosti, kazalište je dobilo i proširilo broj gledalaca, te na taj način Narodno kazalište u Šibeniku igra značajnu kulturno-prosvjetnu ulogu među radnicima, školskom omladinom i građanstvom.

A. B. K.

OBAVIJEST

POMANJKANJEM POTREBNIH KAPACITETA LOKALNIH TRAFOSTANICA I MREŽA
OVO PODUZEĆE U BUDUĆE

Ne će izdavati dozvole novih priključaka na svoju mrežu

NA POJEDINIM SEKTORIMA GRADA ŠIBENIKA ZA RAZNA GRADILIŠTA, NOVOGRADNJE STAMBENE ZGRADE ILI PROŠIRENJA KONZUMA POSTOJEĆIH POTROŠAČA

DOZVOLE PRIKLJUČAKA SE NE ĆE IZDAVATI DO IZGRADNJE NOVIH TRAFOSTANICA SA NOVIM I POJAČANIM RAZDIOBNIM MREŽAMA. OD SVEGA IZNIMNO ĆE SE UZETI POSEBNE PREDSTAVKE TRAZENJA PRIKLJUČAKA U RAZMATRANJE ONIH KONZUMENATA, KOJI SE OBAVEŽU NA RAD OD 14—22 SATA ILI NOĆU OD 22—6 SATI UJUTRO I TO NA ONIM SEKTORIMA GRADA, GDJE SE UZ TAKOVE USLOVE BUDE MOGAO ODRŽAVATI POSTOJEĆI REŽIM POGONA.

NAŠE REDUKCIJE ODNOSNO ZABRANE O UPOTREBI TERMIČKIH TROŠILA, TJ. PEĆI ZA GRIJANJE I PEGLA OSTAJU I DALJE PUNOVAŽNO NA SNAZI.

ISTODOBNO UPOZORAVAMO SVE INVESTITORE I PROJEKTANTE O RESPEKTIRANJU NAJAVLJENIH PROPISA O BLAGOVREMENOM PRIJAVLJIVANJU NAMJERE IZVADANJA, O PODNOŠENJU PROJEKATA NA UVID OVOM PODUZEĆU, JER U SVAKOM DRUGAČIJEM SLUČAJU BIT ĆE ODBIJENO SVAKO TRAZENJE U TOM SMISLU.

Električno poduzeće
Šibenik

gradske vijesti

U nekoliko redaka

Josipa Pavlek Rudolfova, domaćica, stara 56 godina iz Šibenika, pokazala je zaista primjer čovjekoljublja. Njoj je ovih dana u odjelu za transfuziju krvi u Općoj bolnici uzeta krv, koju je ona dobrovoljno dala. Naime, dan ranije njenoj kćeri Miri Petrešević, službeniku TLM »Boris Kidrič«, nakon pretrage je saopćeno, da joj se krv ne može uzeti. Njena majka, doznajući za to, odlučila je da umjesto kćeri dade svoju krv!

Privredne organizacije u Šibeniku završile su posao oko izrade društvenog plana za 1955. godinu. Gotovo su sva poduzeća već predala svoje društvene planove na uvid narodnim odborima grada i kotara.

Broj dobrovoljnih davalaca krvi svakim danom stalno raste. U odjelu za transfuziju krvi uzeta je krv osmorici radnika i službenika TLM »Boris Kidrič«. To su Mišo Jurićev, Ivan Tešulov, Ante ing. Tesker, Milan Ličvada, Marinko Papić, Mate Marković, Ante Klisović i Svetin Bolanča.

Izrada tarifnih pravilnika u svim privrednim organizacijama na području grada privodi se kraju. Dosad su tarifne pravilnike dovršila poduzeća »Jadranska«, »Dane Rončević«, Pilana, te Luka i skladišta.

Gripa je posljednjih dana na području grada poprimila velike razmjere. Prema informacijama, kojima raspolažemo, račun se da se broj oboljelih lica kreće oko 2.500. Najvećim dijelom gripa je zahvatila djecu do 15. godine starosti. Nema izgleda da će ona uskoro početi jenjavati. Međutim, težih posljedica nije, bar do sada, bilo.

Pred Kotarskim sudom u Šibeniku odgovarao je Marko Sekula pok. Jovana iz Mirlović Polja, kotar Drniš, zbog krađe jednog para cipela, koje je 2. o. mj. odnio u prodavaonici br. 10 »Gradskog magazina«. Osuđen je na sedam mjeseci zatvora.

U šibenskoj luci pristao je američki preokooceanski brod »Robin Goodfellow«, dovezavši 11.696 tona pšenice. Brod je imao istovarit teret u riječkoj luci, ali uslijed velikog gaza određeno je da pristane u Šibeniku, gdje je najdublja obala. Iz luke je isplovio švedski brod »Gdynia«, koji je prethodno ukrao 500 tona kromovog koncentrata, zatim izvjesnu količinu drva i 17 tona šipka. Također je isplovio i domaći brod »Zagreb« s teretom od 220 m³ bukove grade za Egipat.

Zbog krađe raznog materijala u mehaničkoj radionici brodogradilišta »Velimir Škonjik« osuđen je od Kotarskog suda u Šibeniku Jere Petković Josipov na sedam mjeseci zatvora. Presuda je donesena na ponovnoj raspravi, koja je održana 11. o. mj. Ovoga puta optuženom je kazna smanjena za pet mjeseci.

Teže ozljede po licu dobio je Pave Sekso pok. Paška prilikom pada u jarek (prokopan kanal), 10. o. mj. u Težačkoj ulici. Unesrećeni je odmah upućen u bolnicu na liječenje.

Uskoro počinje 4-mjesečni tečaj za građevinske radnike. Tečaj organizira Mjesno sindikalno vijeće. Nakon završetka tečaja, za koji se prijavilo 60 radnika, kandidati će se podvrići ispitima za dobivanje zvanja kvalificiranog građevinskog radnika.

»Vjesnikova« izložba fotografija s puta predsjednika Republike po Indiji i Burmi priredena je i u našem gradu. Izložba je bila otvorena u prostorijama doma JRM, 11. i 12. o. mj. Izložba je pobudila velik interes kod naših građana.

GOSTOVANJE ŠIBENSKOG KAZALIŠTA U KNINU

U subotu 19. o. mj. nastupit će u Kninu, u organizaciji Doma JNA, ansambl šibenskog Narodnog kazališta predstavom »Zajednički stan« od N. Dobričanića.

Školski savjet III. osmogodišnje škole postiže zapažene rezultate

Školski savjet pri III. Osmogodišnjoj školi u Šibeniku sačinjava devet članova, od kojih su četvorica prosvjetni radnici. Na čelu savjeta je drug Josip Jakovljević kao predsjednik, a učitelj Miljenko Šimičević kao tajnik.

Odmah nakon konstituiranja članovi su upoznati sa ulogom i zadacima Školskog savjeta i pristupilo se konstruktivnom radu. Do sada su održana tri radna sastanka.

Na sastancima tretirani su najvažniji problemi škole, koji iziskuju hitno rješenje. Naravno, da su među tima, materijalni problemi ove škole od primarne važnosti. Škola je otvorena te: ove školske godine i ne raspolaže dovoljnim kreditima, pa nedostaju mnoga nastavna sredstva i pomagala za uspješno odvijanje normalnog nastavnog rada. Prema tome sva nastojanja savjeta za sada su usmjerena u tom pravcu i postignuti su vrlo dobri rezultati. Uspjesima u radu savjeta doprinose svi članovi savjeta, koji se mnogo zalažu, a napose vrijedni i agilni predsjednik.

Osim toga na dosadašnjim sastancima savjet je raspravljao i o drugim pitanjima iz školske problematike, kao: o uredjenju školskog dvorišta, učenju i vladanju učenika-ca, donošenju kućnog reda i slično.

U svom daljem djelovanju savjet će svestrano pomagati školu u ostvarivanju odgojno-obrazovnih zadataka, kao i rješavanju svih ostalih problema, koji se budu pojavljivali, a zasjecaju u djelokrug njegovog rada.

Članovi savjeta se nadaju, da će u tom pogledu naići na odgovarajuću podršku organa Narodne vlasti, te efektivnu pomoć privrednih poduzeća u gradu.

Ši-Mi

Šibenik kroz tjeđan

Narodno kazalište

Cetvrtak, 17. III. — POTEZ KISTOM — drama od P. Budačka.

Nedjelja, 20. III. — SEVA — opereta od F. Lehara. Početak predstava u 19.30 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera francuskog pustolovnog filma — GROF MONTE CHRISTO — (II. dio). Dodatak: filmske novosti br. 9. (17.—23. III.)

SLOBODA: premijera američkog filma — PROPAST TITANICA (16.—21. III.)
Premijera: njemačkog filma — TROMBA — (22.—27. III.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 19. III. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića. OD 19.—23. III. — II. narodna ljekarna — Ulica Bratstva i Jedinstva.

IZ MATIČNOG UREDA

RODENI

Milena, kći Jerolima i Ljubice Antić; Branko, sin Ante i Karmele Špadina; Srdan, sin Momčila i Sonje Stamenković; Divna, kći Rajkova i Ivanice Pavašovi; Silvio, sin Josipa i Marije Lončarić; Darko, sin Jakova i Marije Stojić; Velibor, sin Nike i Anđelke Krasić; Paško, sin Paške i Marije Vrhčić; Vedrana, kći Jose i Janje Fržop; Nada, kći Josipa i Simice Baus; Arsen, sin Petra i Ane Gavrilovski i Marija, kći Marka i Ivanice Ercegović.

VJENČANI

Jelavić Ante, službenik — Pajić Marija, domaćica; Lokas Vice, radnik — Piližota Neda, domaćica i Parać Paško, radnik — Braica Ana, radnica.

UMRLI

Jurić Mile Simin, star 13 god.; Juras Anka rod. Jurić, stara 35 god.; Dobra Ivanica rod. Petrov, stara 62 god.; Grgas-Štrklja Jerko pok. Stipe, star 69 god.; Iljadica-Rapo Joso pok. Mate, star 74 god.; Matijević Ante pok. Frane, star 41 god.; Junaković Stana rod. Piližota, stara 60 god. i Banić Marija Josina, stara 12 god.

MALI OGLASNIK

MIJENJAM TROSOBNI SUN-

ČANI STAN sa komforom za isto takav dvosobni stan. Za informacije upitati u ulici Pavla-Pap Šilje broj 10/II. kat.

Tri komunalne sličice

VODOSKOK NA POLJANI

Jasno je da se ne radi o vodoskoku, kojem bi se građani obradovali, već o vodi, koju mjesecima izbacuje jedan kanalski otvor pred stambenim zgradama na Poljani.

Kako nitko u to ne dira, građani mogu dobiti dojam, da odgovorni tu stvar ne vide i da na to ne misle.

Obratili smo se komunalnom i tamo nam rekoše, da za to znadu i da o tom misle.

Kažu nam, da je vjerojatno kanal negdje pod betonom začepljen i radi toga da izliv prodiere van. Da se to popravi, treba razbiti beton i popraviti veliki dio ulice. Tom poslu da nisu pristupili, jer da bi radove trebalo obavljati na glavnoj gradskoj raskrsnici i da vrijeme nije bilo pogodno.

Nažalost, to će mjesto i dalje ostati raskrsnica. Promijenit će se samo vrijeme. Hoće li sama ta promjena, koju će donijeti proljeće, moći uticati na današnje odluke o likvidaciji tog vodoskoka?

Za njim nitko ne bi žalio.

ZELJE »OTPADA«

Jednom onakovom skladištu, kakovo to mora biti svakog poduzeća, koje radi s otpacima, nema mjesta u središtu grada. A naš je »Otpad« baš takovo našao, na svoje zadovoljstvo i

nezadovoljstvo građana, a posebno onih, koji stanuju ili prolaze pokraj tog groblja starog željeza.

I našlo im mjesto negdje u Crnici, udaljeno od naselja. Oni se zadovoljili, a građani se obradovali.

Međutim sada »Otpad«: Ne možemo u Crnicu zbog mušterija. Daleko je. A lijepo nam je i gdje smo, samo nam dajte da se malo proširimo...

Skromne želje, ali ne da im se udovolje.

MUKE »PREHRANE«

Ali ne oko toga, kako da se opskrbe građani. Ako bilo čega, a ono namirnica ne fali...

Tako u općoj nestašici za investicije, »Prehrana« raspolaže s izvjesnim iznosom. Ipak s nečim ne raspolaže. Skladišni prostor.

Sto logičnije, već graditi skladište. A imaju sredstava i za skladište i za kancelarije.

I projekt imaju.

Dakle, sve u redu. Ali, ne! Nema prostora. Oni ga nalaze, ali se gradski ne slaže. Mjesto, koje će odabrati za gradnju, nepodesno je zbog prometa.

I tako to. »Prehrana« se muči, a nije lako ni onima, koji se smatraju obaveznim, da bi im u tom trebali pomoći.

Em.

S P O R T

»BORAC« IZ ZADRA POBJEDNIK TROMEČA U STOLNOM TENISU

U nedjelju je održano u prostorijama »Mornara« natjecanje u stolnom tenisu, na kojem su sudjelovale zadarske ekipe »Borac« i »Vlado Bagat«, te domaći »Mornar«.

Kao što se i predviđalo prvo mjesto zauzela je vrlo dobra ekipa »Borca« iz Zadra, koja je nastupila u sastavu Mihailović, dr. Jakaša, Oparić i Friganović.

U prvom susretu momčad »Borca« lako je svladala ekipu »Vlade Bagata« sa rezultatom 5:1.

Drugi susret između domaćeg »Mornara« i »Borca«, koji je završio pobjedom iskusnijih Zadrana sa 5:4, bio je zanimljiv i uzbudljiv. Oštra borba vodila se između Zorića i Mihailovića. Zorić je uspio da savlada zvrznog protivnika kojem je to jedini poraz na ovom tromeču. »Mornar« je igrao u sastavu

Vučić, Andrić i Zorić.

U borbi za drugo mjesto »Mornar« je lako svladao »Vladu Bagata« sa 5:1.

Od pojedinaca najviše uspjeha je imao Mihailović iz »Borca«, a kod »Mornara« donekle je zadovoljio Zorić, dok su ostali podbacili.

M. Z.

»PRVOBORAC« (VODICE) — »AEROKLUB« (ZEMUNIK) 4:2 (3:0)

U nedjelju je u Vodicama pred oko 300 gledalaca odigrana prijateljska nogometna utakmica između domaćeg »Prvoborca« i »Aerokluba« JNA iz Zemunika.

Domaća ekipa je za čitavo vrijeme igre pokazala veliku borbenost i poštovanje, te je uspjela da pobijedi dobrog protivnika sa 4:2. Gosti su prikazali lijepu igru, ali i neefikasnost pred protivničkim vratima.

Od domaćih su se istakli Zore, Mihić i Ivica, a od gostiju Lukić, Košuta i Antić.

M.

ZANIMAT ĆE VAS

NOVA KLORIDNA PASTA ZA ZUBE

Uskoro će se na tržištu pojaviti nova vrst paste za zube, kojoj je prednost na dosadašnjima u tome, što sadržava stanovitu količinu veoma korisnog klorida kalaja. Prema pisanju službenog časopisa američkog društva za dentalnu medicinu, dosadašnji pokusi s tom pastom dali su izvrsne rezultate.

Spravljanje paste sa spomenutim kloridom jest posljedica otkrića, da kloridi, koje sadrži voda, uvelike smanjuju, odnosno sprečavaju kvarenje zubi.

To je razlog, što mnogi gradovi u svijetu miješaju vodu za piće u svojim vodovodima s kloridima. Nedavno je utvrđeno, da klorid kalaja smanjuje mogućnost kvarenja zuba, osobito kod male djece kod kojih se zubi tek formiraju.

PRIVREMENI LIJEK PROTIV LEUKEMIJE

Za djecu koja boluju od leukemije (krvoliptanje), pronađen je novi lijek. On je tek privremen, tj. može malim bolesnicima produžiti život za nekoliko vremena, koliko će još otprilike biti potrebno učenjima da konačno završe rad na pronalazaženju definitivnog lijeka protiv teške i dosad neizlječive bolesti.

Mnogobrojni pokusi, izvršeni dosad sa djecom oboljelom od leukemije, dali su veoma dobre rezultate.

PODZEMNI ZAKLONI ZA RAZARAČE U ŠVEDSKOJ

Nedavno je objavljeno, da se na jednom od mnogobrojnih otoka u Švedskoj gradi veliki podzemni dok, koji će moći primiti i najveće razarače. Osim brodova, predviđa se da takva skloništa, u slučaju rata prime i veći broj ljudi. U njima će se sagraditi i posebne galerije za smještaj aviona. Misli se, da će takvi zakloni moći odoljeti čak i djelovanju hidrogenske bombe. Za izgradnju tih skloništa koriste se uglavnom prirodne špilje. Mnogi otoci, a i švedska obala, obrasli su gustom četinarskom šumom, tako da će ulazi u skloništa bilo gotovo nevidljivi za neprijateljske brodove i avione.

PROBLEM AERODROMA ZA MLAZNE AVIONE

Problem osiguranja terena za uzletanje i spuštanje aviona na mlazni pogon, postao je u USA i u Evropi veoma aktuelan. Američki aeronautički stručnjaci smatraju, da će to pitanje za pet narednih godina postati toliko hitno, da je neminovno već sada misliti na njegovo rješenje, jer će se za

to vrijeme broj aviona na mlazni pogon povećati do neslućenih razmjera.

Avionima na mlazni pogon potreban je mnogo veći teren za uzletanje i spuštanje, nego što je to potrebno običnim avionima. Taj problem iziskuje ili da se riješi pitanje izgradnje mnogih vrlo prostornih aerodroma ili pak da se konstruiraju takvi avioni, koji će moći vertikalno uzletati.

FRANCUSKA GRADI NAJBRŽI PREKOOCEANSKI BROD NA SVIJETU

Francuska narodna skupština izglasala je nedavno kredite za izgradnju jednog novog preokooceanskog gorostasa. Brod će imati 48.000 tona, a bit će najbrži na svijetu. Plovit će preko oceana srednjom brzinom od 32 čvora na sat. Novi brod bit će dug oko 300 metara, a prevozić će 2000 putnika. Njegova izgradnja stajat će 22 milijarde franaka.

NALAZIŠTE UGLJENA USRED LONDONA

Kopajući kanal za plinske cijevi na jednom londonskom radilištu, radnici su naišli na bogat sloj kamenog ugljena vrlo dobrog kvaliteta. Izgleda, da je otkriveno neko bogato nalazište za koje se nije znalo da se pruža ispod samog grada.

Trgovačko poduzeće na malo i veliko „GRADSKI MAGAZIN“ Šibenik

raspisuje

II. javno nadmetanje

ZA ADAPTACIJU TRG. RADNJE IGRAČAKA I GALANTERIJE (vis-a-vis PRODAVAONICE »BOROVO«).

PREDRAČUNSKA SVOTA IZNOSI 831.000.— OD KOJEG IZNOSA DOLAZI NA:

a) zidarske radove	Din 290.000.—
b) taracerske radove	Din 136.000.—
c) električarske radove (ras)	Din 250.000.—
d) limarske radove	Din 15.000.—
e) instalaterske radove	Din 30.000.—
f) bojadiserske radove	Din 10.000.—
g) bravarske radove	Din 100.000.—

UPUPNO Din 831.000.—

Nadmetanje će se održati u prostorijama uprave poduzeća »Gradski magazin« u Šibeniku dana 28. III. 1955. god. u 10 sati prije podne.

Uvjeti nadmetanja, projekti i tehnička dokumentacija stoje na uvid i upotrebu svakog radnog dana od 7—14 sati u poduzeću »Gradski magazin«, Šibenik, ul. Bratstva i Jedinstva br. 12/II.